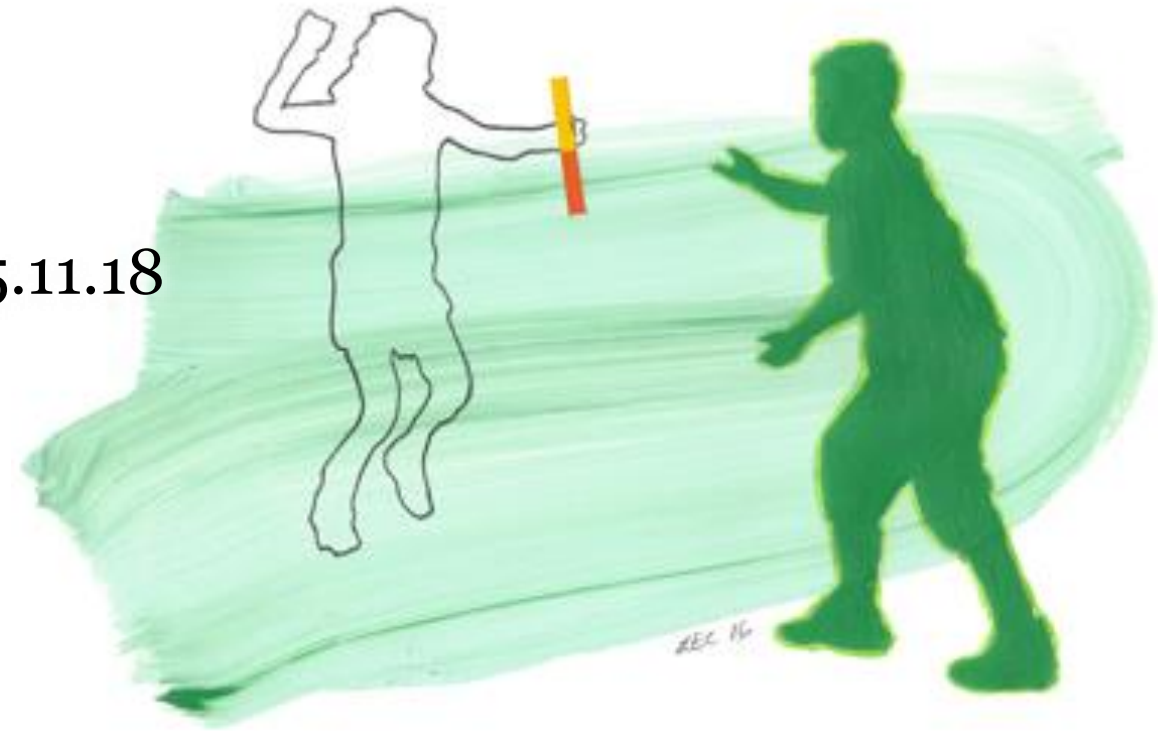
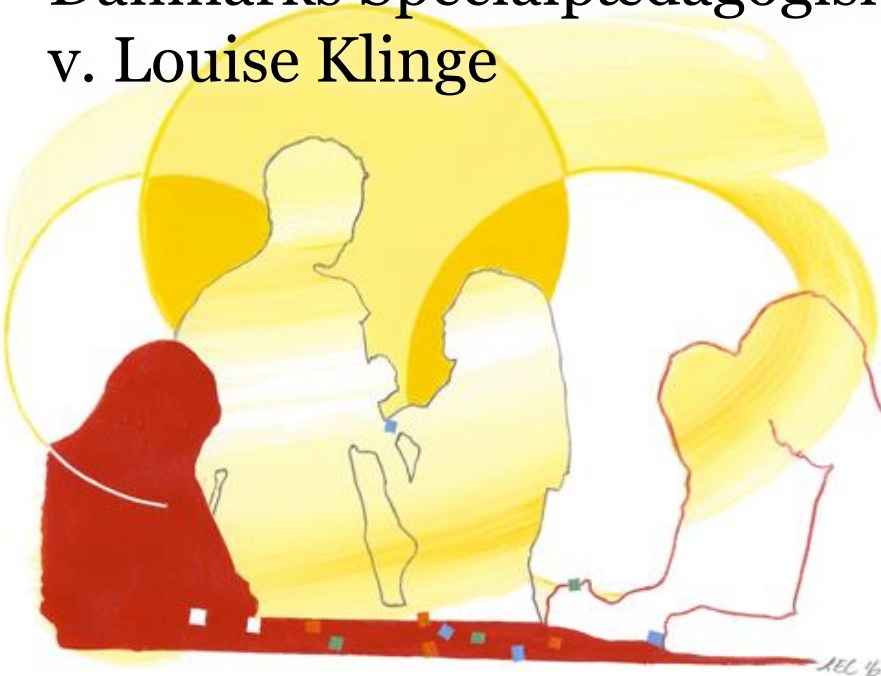


Professionel relationskompetence

Kendetegn, forudsætninger og betydning for børn og unges livsduelighed

Danmarks Specialpædagogiske Forening d. 15.11.18
v. Louise Klinge



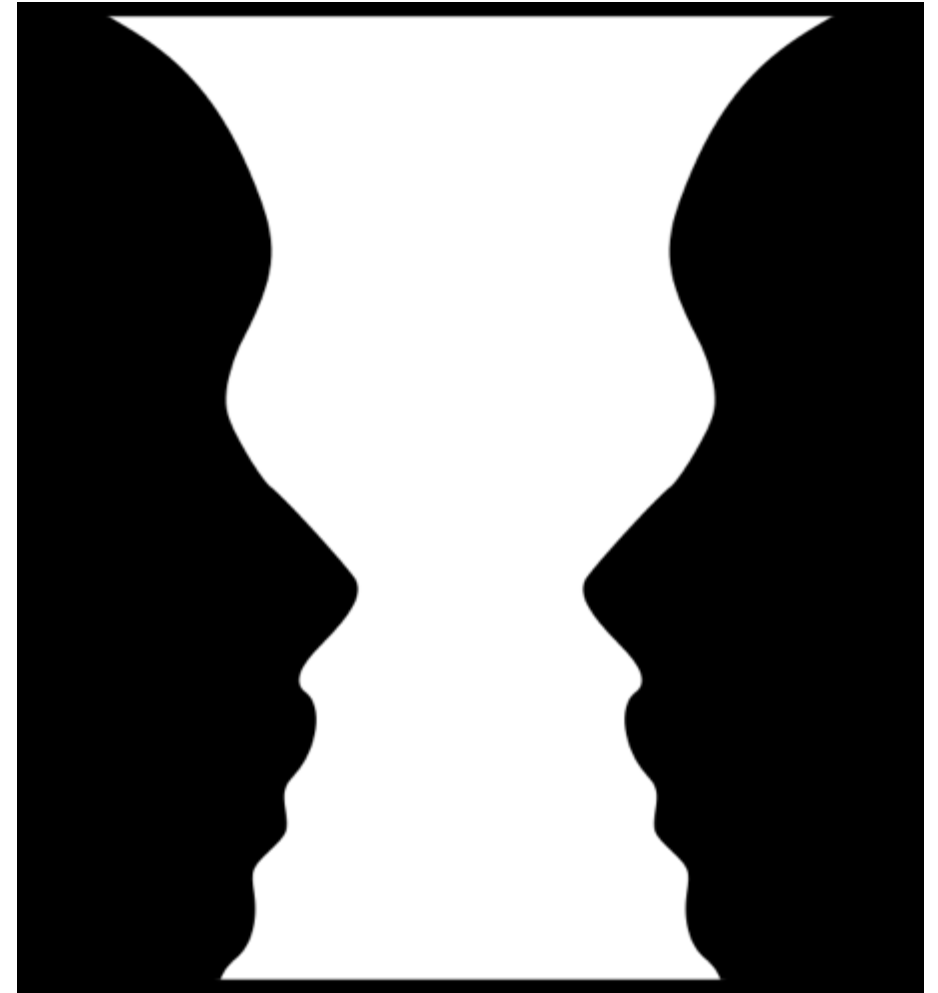
Illustrationer af
Lisbeth Eugenie Christensen

3 myter om relationskompetence

- # **1** Relationskompetence viser sig i relationsarbejde
– og så har vi fagligheden
- # **2** Relationskompetence er noget man har,
eller ikke har
- # **3** Relationskompetence er det samme
som konfliktsky hensynsbetændelse

Relationen mellem fagperson og elev

- Alle børn og unge er optagede af, om de har en betydning for fagpersonen. Alle handlinger kan lede til oplevelser af det.
- Både handlinger af social karakter *OG* af faglig karakter bidrager til relationens kvalitet.



”Relationsarbejde” finder sted *hele tiden*

”Når man skal have hjælp, og man spørger Siv, så siger hun: 'Du skal bare skrive ordet og gøre sådan', og så går hun bare, og så kan man ikke nå at spørge hende og sige 'Det forstår jeg ikke'. Det går så hurtigt. Men **Bente vil jo gerne have, at vi forstår det** og får noget ud af det, så hun gør ikke sådan. Hun siger: 'Har du forstået det?’”

Pige i 5. klasse

”I vores matematiktimer – hvis der er om vinkelsum, kan man sige 'Ej, den skal jo være 180 grader, hvis det er en trekant' – så siger Bente ikke så'n 'Ej, hånden op', så siger hun 'Ja, det er rigtigt fint', fordi **hun er glad for, at vi ved det.**”

Pige i 5. klasse

”Hun underviser os på en glad måde. De andre lærere, når man laver opgaver og sådan noget, de er bare sådan dér ligeglade [viser et surt ansigt], **de tænker, 'Hvornår er det færdigt'.**”

Dreng i 5. klasse



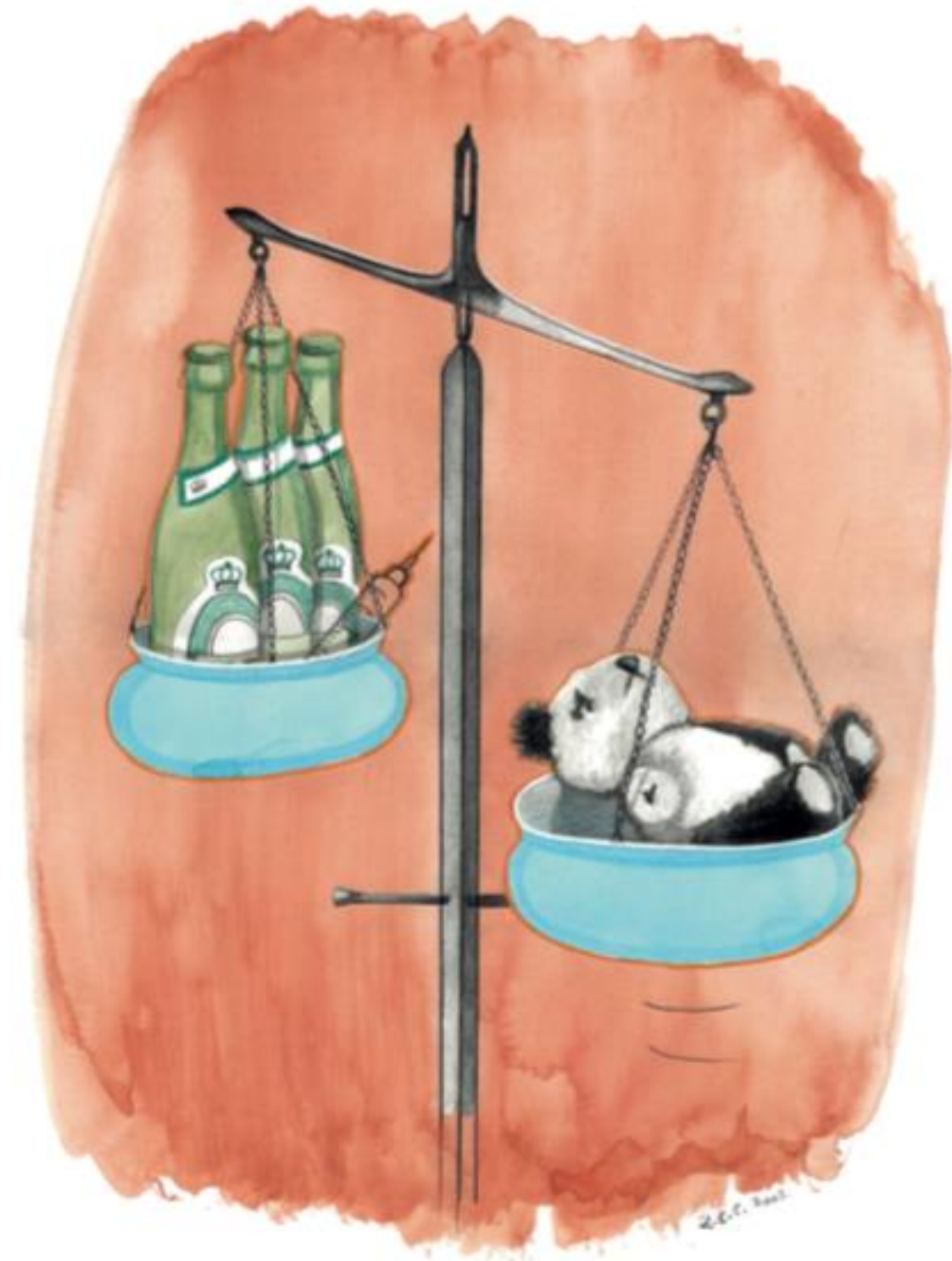
”Min mor har slået mig. Min storebror på 16 år leger general hele tiden, og det bliver man meget bange af. Han er voldsom og meget dyb i stemmen og meget skræmmende og han er næsten to meter høj. Hvis man siger noget forkert, så får man bank, så man er skide bange for at snakke med ham derhjemme. Jeg har en dårlig familie, så når læreren så er sur, har jeg det lidt som om jeg er derhjemme, og så kan jeg godt blive lidt bange. Men heldigvis så råber min nye lærer ikke. Hvis hun bliver sur, så lyder det som om, hun bare bliver lidt irriteret.”

Pige i 5. klasse

UDSATTE BØRN

Hvert sjette barn er udsat for fysisk vold i hjemmet

Hvert 10. barn vokser op i hjem med alkoholmisbrug (122.000 børn).

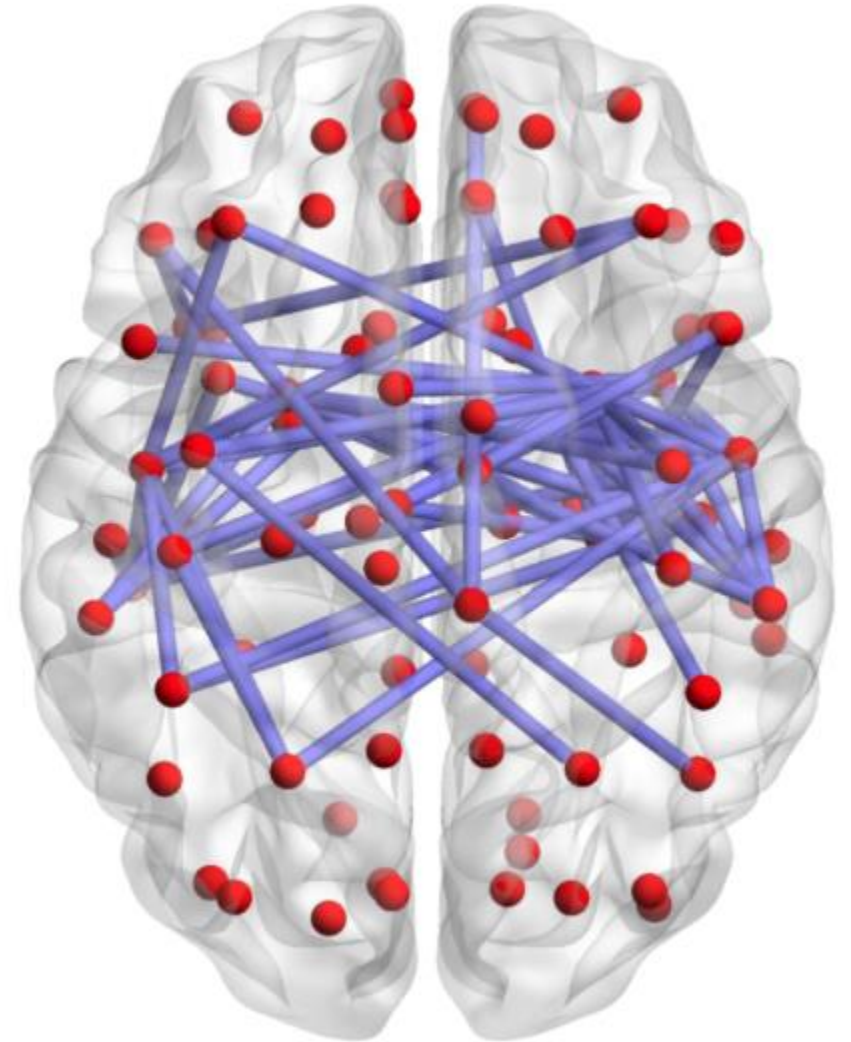


Bryde negativ social arv

75 % af hjernens neurale netværk dannes i løbet af livet. Antallet af de neurale netværk afgør et menneskes handlemuligheder i livet.

Mange af de neurale netværk dannes gennem positive samspil med andre mennesker.

Positive samspil er altså afgørende for at bryde negativ social arv.



OL i idræt

Mette fortæller sin 6. klasse, hvad de skal arbejde med i dag, og at hun den næste dag skal være vikar for Murat i idræt. Adam spørger, hvad de skal lave i idræt, og får at vide, at de skal træne til OL om fredagen. Adam indvender, at det kommer til at regne hele dagen. Mette svarer med bestemt stemme: “Jamen ved du hvad, så er det bare ærgerligt. Det har vi prøvet før, ik’.” Adam spørger: “Hvad sker der, hvis man ikke vil komme ...”, og Mette afbryder og siger: “Ved du hvad, jeg gider slet ikke diskutere det ...” Adam fortsætter: “Skal man i en anden klasse?” Mette responderer: “Ej, ved du hvad, jeg gider slet ikke diskutere det, fordi du kommer bare. Det er undervisning det her, så det gider jeg slet ikke at diskutere, og det gider jeg slet ikke at høre noget om. Skal vi sige det, Adam? Og så gider jeg ikke dine negative holdninger igen, vel. Det er ligesom med den der fest, ik’ – negativ, negativ, negativ, og så alligevel er det skide sjovt, når du kommer af sted. Så prøv at lade være.”

Adam mumler noget, der ikke er hørbart, og gemmer hovedet væk bag den ene hånd. Mette spørger: “Hvad siger du?” og Adam mumler: “Ikke noget”. Mette siger: “Vil du sige noget, eller vil du ikke sige noget ...” Adam afbryder: “Nej. Jeg vil ikke sige noget...” Mette afbryder: “Nej, men så lad være. Så lad helt være med at sige noget, hvis du ikke gider sige det, du siger.” Adam: “Det er dig, der spørger mig.” Mette: “Jamen, det er da irriterende, at du sidder og siger noget, og man så ikke kan høre, hvad det er, du siger, og så gider du ikke gentage det. Så kan man da ikke tale med dig, Adam.” Adam sidder stadig med hovedet gemt bag hånden og siger stille: “Taler med mig selv.” Mette siger: “Ja, men så skal du gøre det uden for timen. Er du med?” Adam siger stille “Ja”, og Mette siger: “Godt, har alle fundet deres ting frem?”

Alle andre elever har set ned i bordet, mens Mette og Adam har skændtes, og afsættet til det følgende fælles fokus på undervisningsindholdet er tydeligvis en negativ stemning. De næste fem et halvt minut sidder Adam som forstenet og ser ned i sit bord med hovedet halvt skjult af sine hænder.

KOMMUNIKATIONENS KONTINUUM

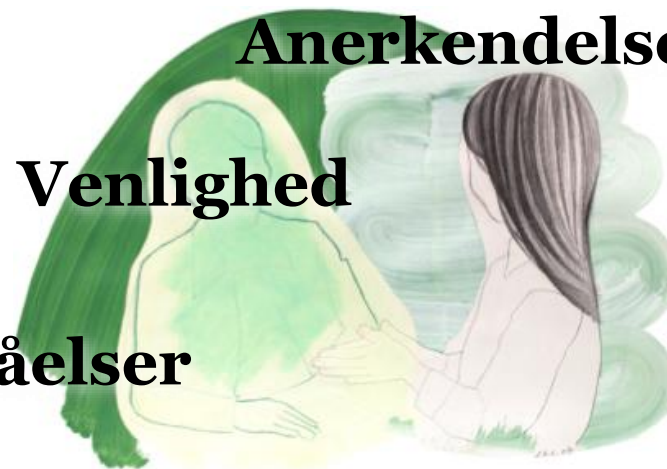
Afstemninger

Dynamisk øjeblik



Anerkendelse

Venlighed



Misforståelser

Bebrejdelser

Ignorering

Skældud



Fejlaftemninger

KOMMUNIKATIONENS KONTINUUM

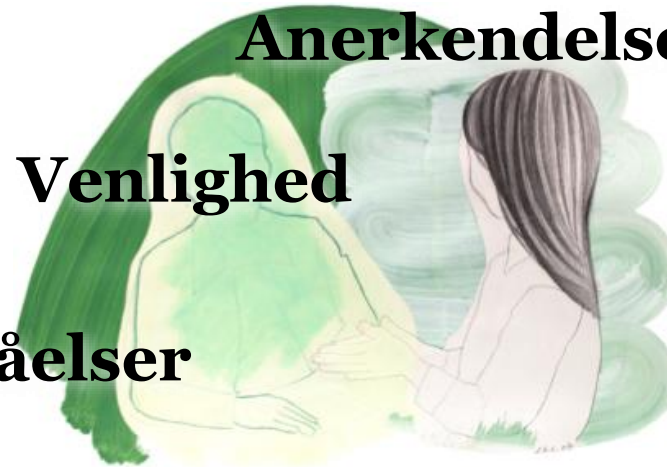
Afstemninger

Dynamisk øjeblik



Anerkendelse

Venlighed



Misforståelser

Bebrejdelser

Ignorering

Skældud

Fejlafstemninger

Elever der udviste mest negativ adfærd i begyndelsen af skoleåret havde ved den anden måling den højeste konfliktrate med deres lærere. Ved den tredje måling viste det sig imidlertid, at de udviste endnu højere grad af negativ adfærd end ved den første (Doumen m.fl. 2008)

Relationers kvalitet er selvforstærkende –
fordi der over tid knyttes følelser og forventninger til samspillene

Tolkning

Relationen påvirker og påvirkes af vores **tolkning** af hinandens adfærd



Omsorg

Relationen påvirker og påvirkes af vores **omsorg** for hinanden

Overbærenhed

Relationen påvirker og påvirkes af vores **overbærenhed** ift. hinanden.

At være "skole-uvillig" er ikke det samme som at være "lærings-uvillig"



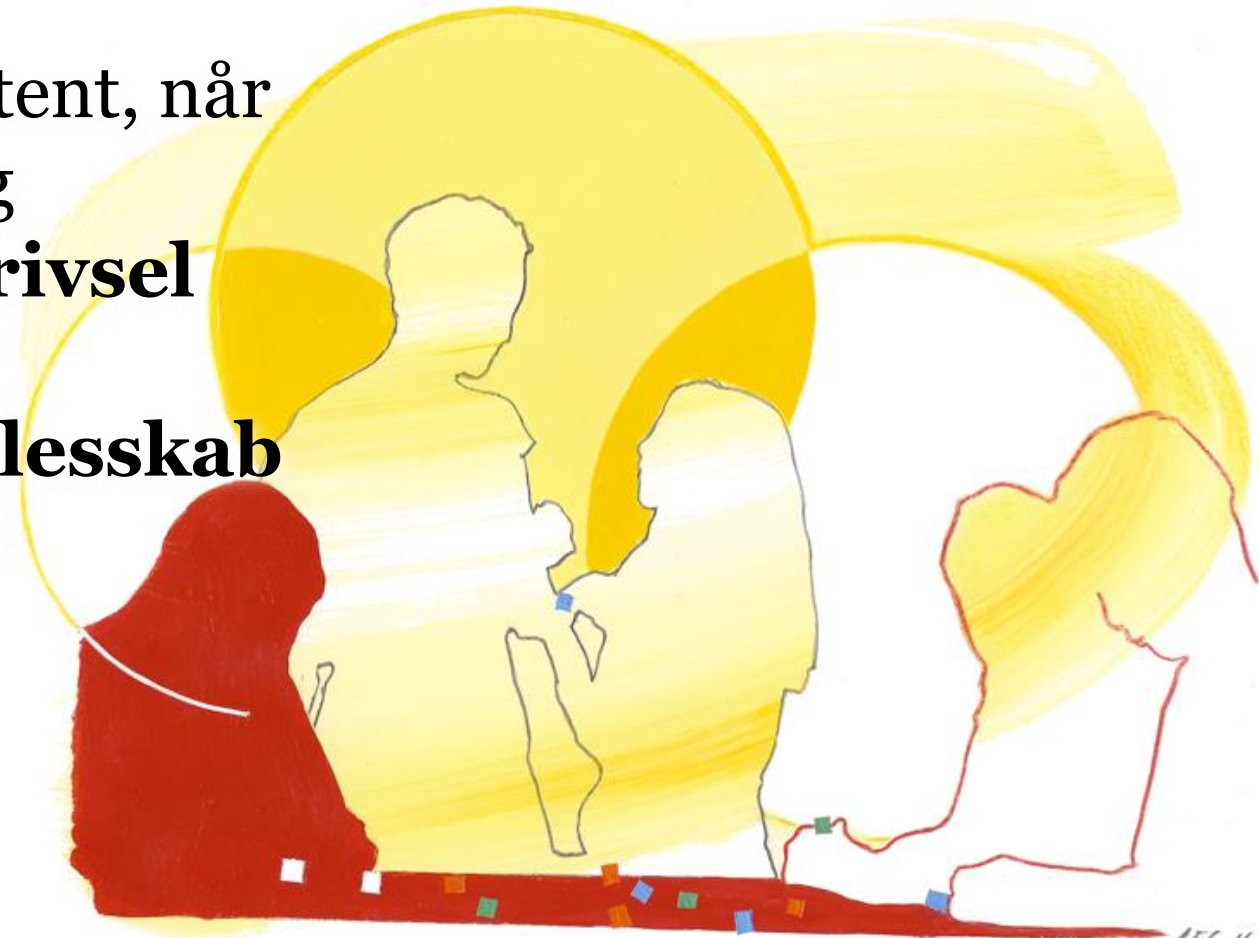
Relationskompetence

En almenmenneskelig kompetence til at afkode andre menneskers signaler og respondere hensigtsmæssigt, så man kan være i et positivt samspil



Hvad er professionel relationskompetence

Fagpersoner handler relationskompetent, når de indgår i samspil med hvert barn og klassen, som **fremmer børnenes trivsel og udvikling – fagligt, socialt og personligt – og deres læringsfællesskab**



**INGEN HANDLER
RELATIONSKOMPETENT
ALTID**

**ALLE HANDLER
RELATIONSKOMPETENT
INDIMELLEM**



Den professionelle
relationskompetence
er en nødvendig, men
ikke en tilstrækkelig
betingelse til at
etablere klasser som
læringsfællesskaber



Videoklip

Tre kendetegn ved professionel relationskompetence



Afstemme:

Non-verbale og verbale udtryk, der signalerer, at fagpersonen har eleverne på sinde

AFSTEMMERE - verbale og non-verbale udtryk, der viser, at man vil eleverne

Mimik: Smil; Latter; Blik rettet mod eleverne; Spejling

Gestik: Venlig berøring; Hovedet på skrå; Spejling

Tonefald: Varieret; Opadgående; Lyst

Ordvalg: Venligt uden sarkasme; Spejling; Optag og timing i turgivning- og tagning; Humor

Position: I øjenhøjde med eleverne; Bevæger sig rundt mellem eleverne

Aktiv lytten med positive tilkendegivelser, nikken, små ord, hovedet på skrå m.m.



Afstemmere

- passer til konteksten,
- er af passende intensitet
- *kan* lede til afstemninger

Tre kendetegn ved professionel relationskompetence



Afstemmere:

Non-verbale og verbale udtryk, der signalerer, at fagpersonen har eleverne på sinde



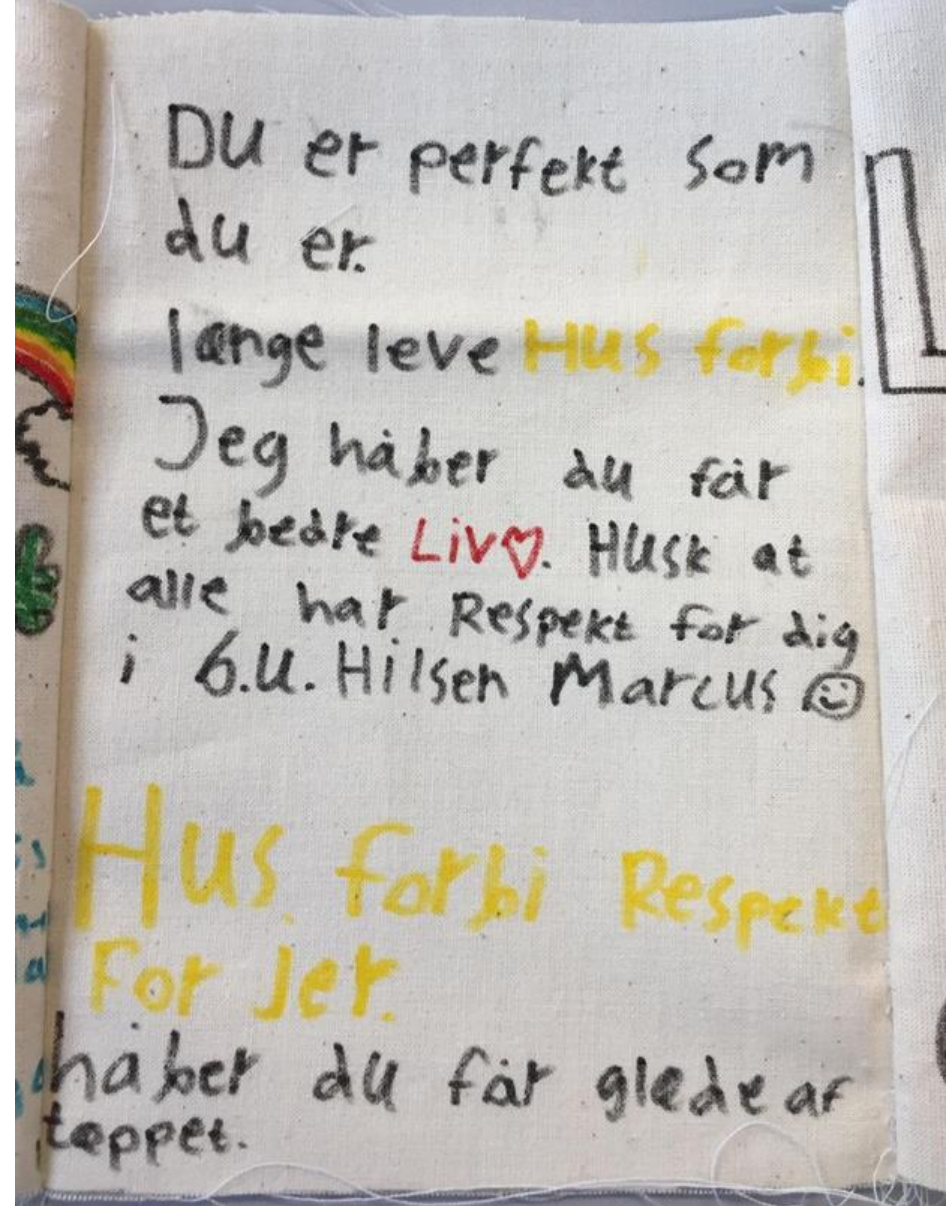
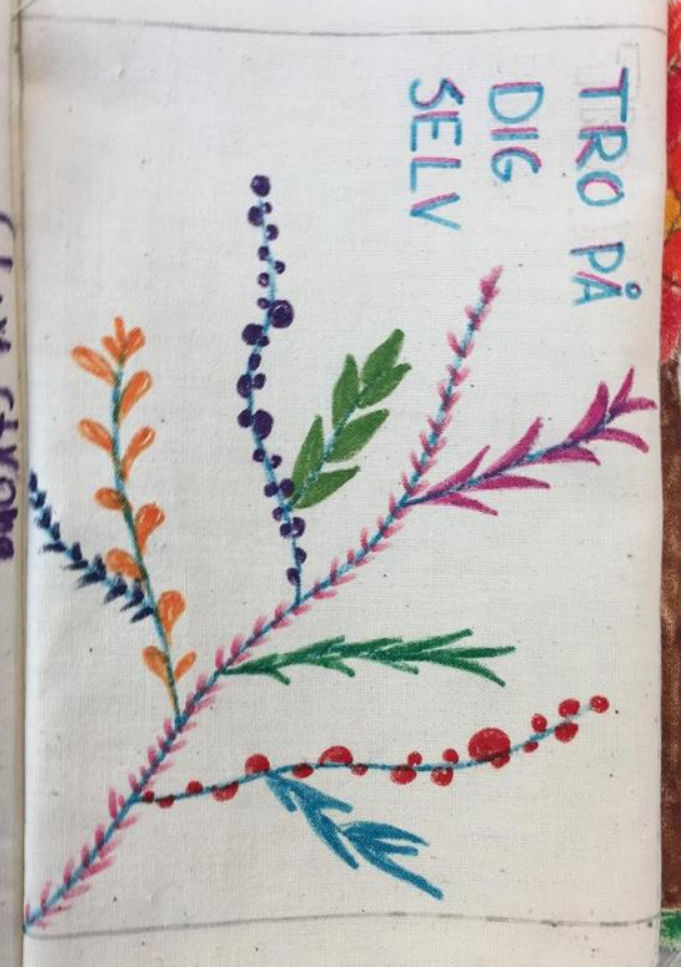
Omsorgsetiske handlinger

Når fagpersonen gennem omsorg og respekt styrker elevernes etiske ideal om at møde andre sådan

KENDETEGN VED OMSORGSETISKE HANDLINGER

- Viser barnet respekt
- Indgår i dialog med barnet
- Bekræfter noget positivt i barnet i stedet for at fokusere på negativ adfærd
- Viser sig som rollemodel
- Lader barnet praktisere et etisk ideal ved at kunne bidrage til omverden – fra det store til det små





Digteren Guillaume Apollinaire (1880–1918):

”Kom hen til kanten”, sagde han.

”Det kan vi ikke. Vi er bange”, svarede de.

”Kom hen til kanten”, sagde han.

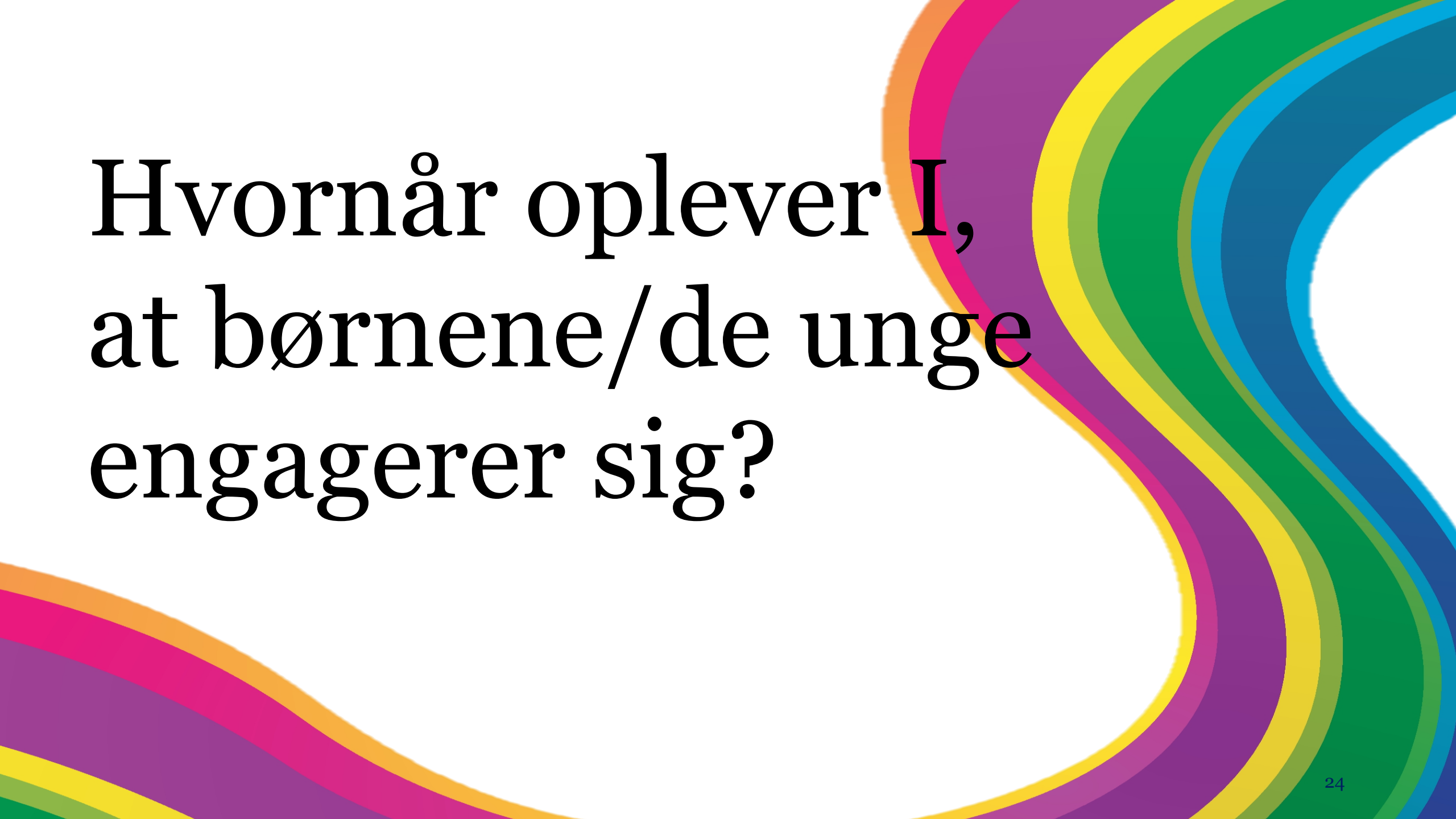
”Det kan vi ikke. Vi vil falde”, svarede de.

”Kom hen til kanten”, sagde han.

Og de kom derhen.

Og han skubbede dem.

Og de fløj.



Hvornår oplever I,
at børnene/de unge
engagerer sig?

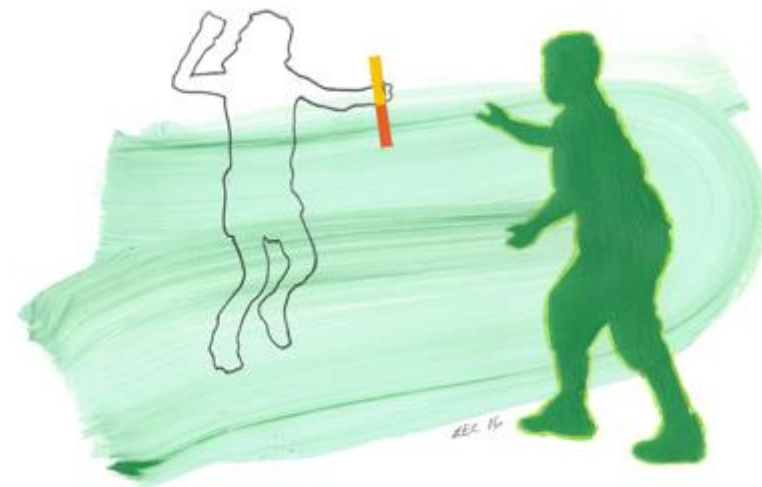
Læringens dybde
afhænger af elevens
grad af opmærksomhed



SELVBESTEMMELSESTEORIEN

For at trives og udvikle sig har alle brug for at opleve

selvbestemmelse, **kompetence** og **samhørighed**



(På [www. selfdeterminationtheory.org](http://www.selfdeterminationtheory.org) ligger hundredvis af artikler på baggrund af videnskabelige studier, der beskriver de 3 psykologiske behov.)

NÅR BEHOVENE IKKE UNDERSTØTTES

- Dårligere faglige resultater
- Apati
- Oprørskhed og vrede
- Kedsomhed
- Ængstelse
- Selvbeskyttende processer
- Fremmedgørelse
- Ingen internalisering – dvs. at regler og normer ikke accepteres og følges

NÅR BEHOVENE UNDERSTØTTES

- Større engagement
- Bedre faglige resultater
- Villighed til at engagere sig i mindre interessante opgaver
- Trivsel
- Vedholdenhed
- Kreativitet
- Internalisering

BEHOV FOR AT OPLEVE SELVBESTEMMELSE

- **Selvbestemmelse**
 - plads til personligt initiativ og oplevelse af meningsfuldhed



VEJE TIL OPLEVELSER AF SELVBESTEMMELSE

- Aktiviteten fremstår vigtig
- Forfølge barnets initiativer
- Være lydhør og forsøge at sætte sig i barnets sted
- Give valgmuligheder
- Gøre aktiviteten vedkommende
- Kommunikere inviterende og ikke-kontrollerende



BEHOV FOR AT OPLEVE KOMPETENCE

- **Kompetence**
 - gennem oplevelse af at kunne håndtere udfordringer



VEJE TIL OPLEVELSER AF KOMPETENCE

- Meningsfuld struktur
- Tale så lidt som muligt og skab rum for aktivitet
- Udvide positive forventninger
- Huske hjernens behov for bevægelse og variation
- Give oplevelser af at være ovenpå
- ”Henimod-sprog” i stedet for ”væk-fra-sprog”





”Humungulus” viser nervecellernes organisering. – Vi er kommunikerende, sansende og skabende væsener.



”Humungulus” viser nervecellernes organisering. – Vi er kommunikerende, sansende og skabende væsener.

PARADOKSET:

**”Her i livet lærer mennesket først at gå og tale.
Dernæst lærer det at sidde stille og holde mund.”**

Forfatter og filminstruktør Marcel Pagnol

Altså, skolen er sjov, men det er undervisningen, der er så kedelig. Der har man ikke lov til at sige noget, og man er bare inde i klassen og hører efter læreren. Bare sidde på den stol og bare skrive hele tiden. Jeg hader, når læreren taler meget. Det er bare kedeligt – jeg forstår ingenting, ingen af ordene, de står bare og snakker videre. Jeg kan ikke fatte noget, der er for meget.

Pige i 6. klasse

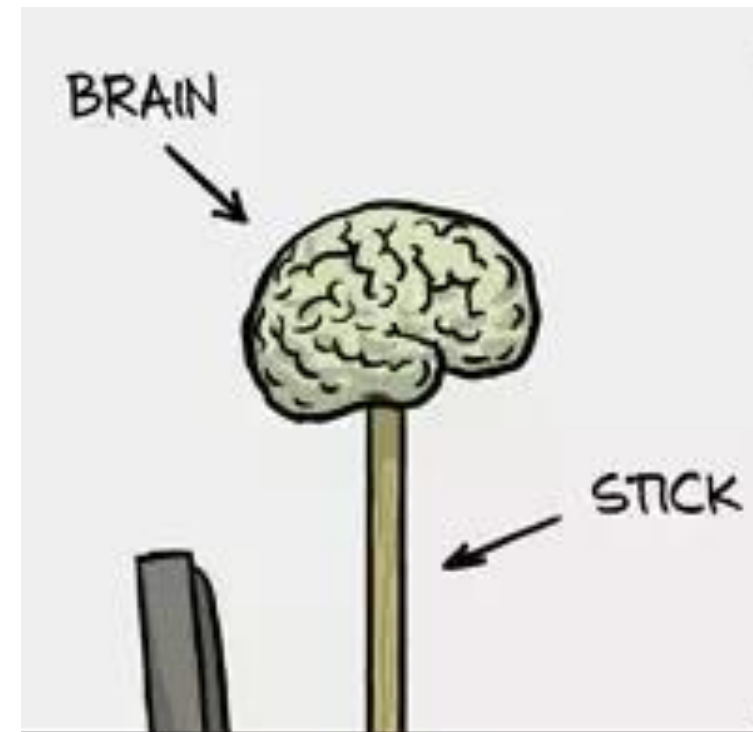
Der er rigtig mange, de pjækker også, fordi de ved, at 'hvis jeg skal i skole - jeg kan ikke, for min koncentration er ligesom blevet fjernet'. Det er jo det samme, som når man sidder derhjemme og måske tager en lur på sofaen eller sidder foran fjernsynet - du laver fuldstændig det samme: ikke en skid.

Dreng i 6. klasse.

Man sidder på sin røv, hører efter hvad læreren siger og skriver noter. Jeg tror ikke, der er nogen i vores klasse, der kommer til at sidde på kontor. Og det er det, lærerne træner os til – at sidde på kontor.

Dreng i 8. klasse.

Når undervisning er dekoblet fra børns liv, som om de er hjerner på en pind, så kan det være skolen, der **frembringer** eller **forværrer** vanskeligheder som:



- Modstand mod at involvere sig
- Tilbageholdenhed og usikkerhed
- Uro og forstyrrelser

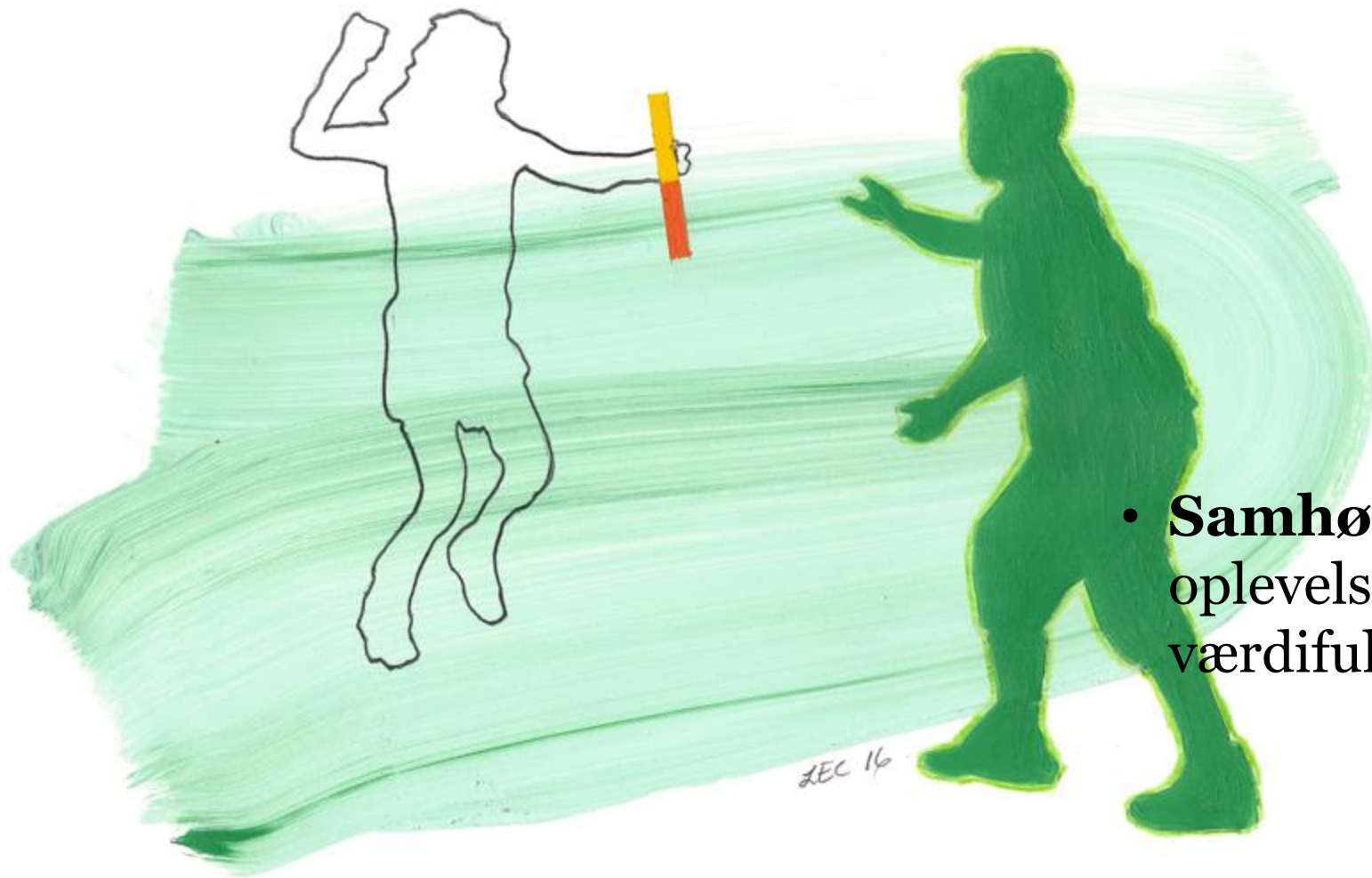
- Opmærksomhedsforstyrrelser
- Kognitive udfordringer
- Socio-emotionelle vanskeligheder
- Lavt selvværd

Høj faglighed

Høj faglighed i folkeskolen bør ikke handle om faget i sig selv – men om at skabe udbytterige møder mellem børn og verden



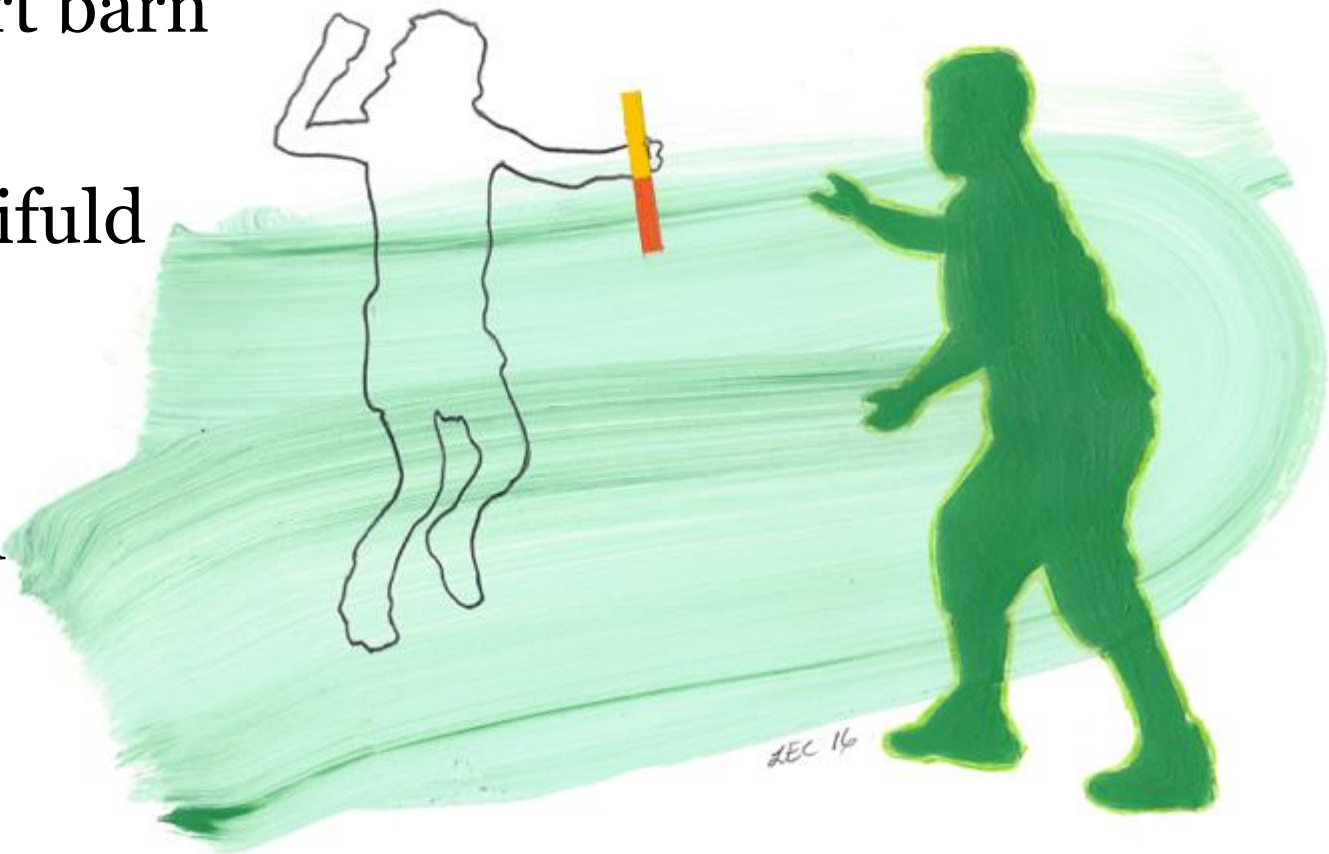
BEHOV FOR AT OPLEVE SAMHØRIGHED



- **Samhørighed** – gennem oplevelse af at være en værdifuld del af et fællesskab

VEJE TIL OPLEVELSER AF SAMHØRIGHED

- Vise respekt og omsorg for hvert barn
- Vise interesse i barnet
- Give oplevelser af at være værdifuld
- Lytte med nærvær
- Bidrage til en god stemning
- Undgå bebrejdelser og skældud



Engagementets didaktik

Når elever **arbejder aktivt**

(understøtter kompetencebehovet) **med**

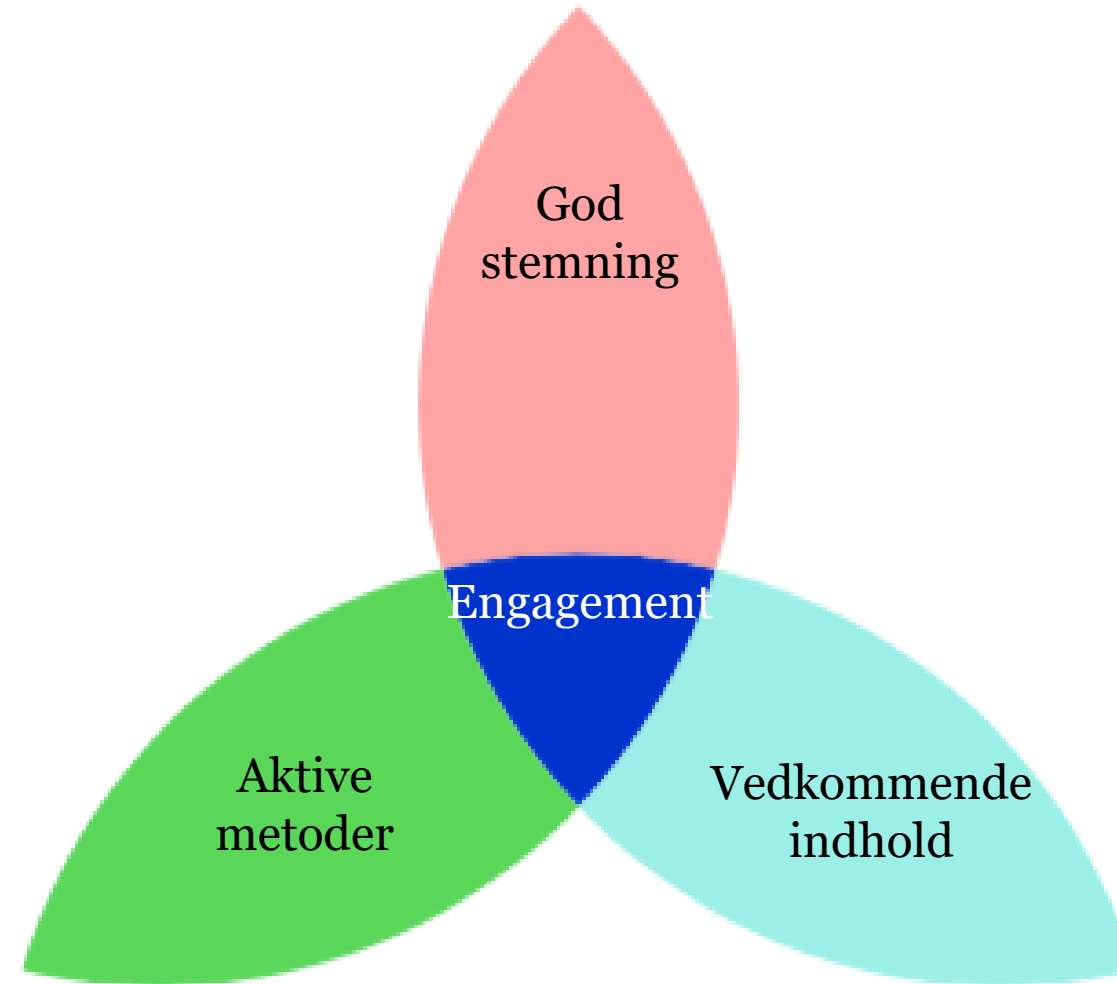
vedkommende indhold

(understøtter selvbestemmelsesbehovet) **i en**

god stemning (understøtter

samhørighedsbehovet)

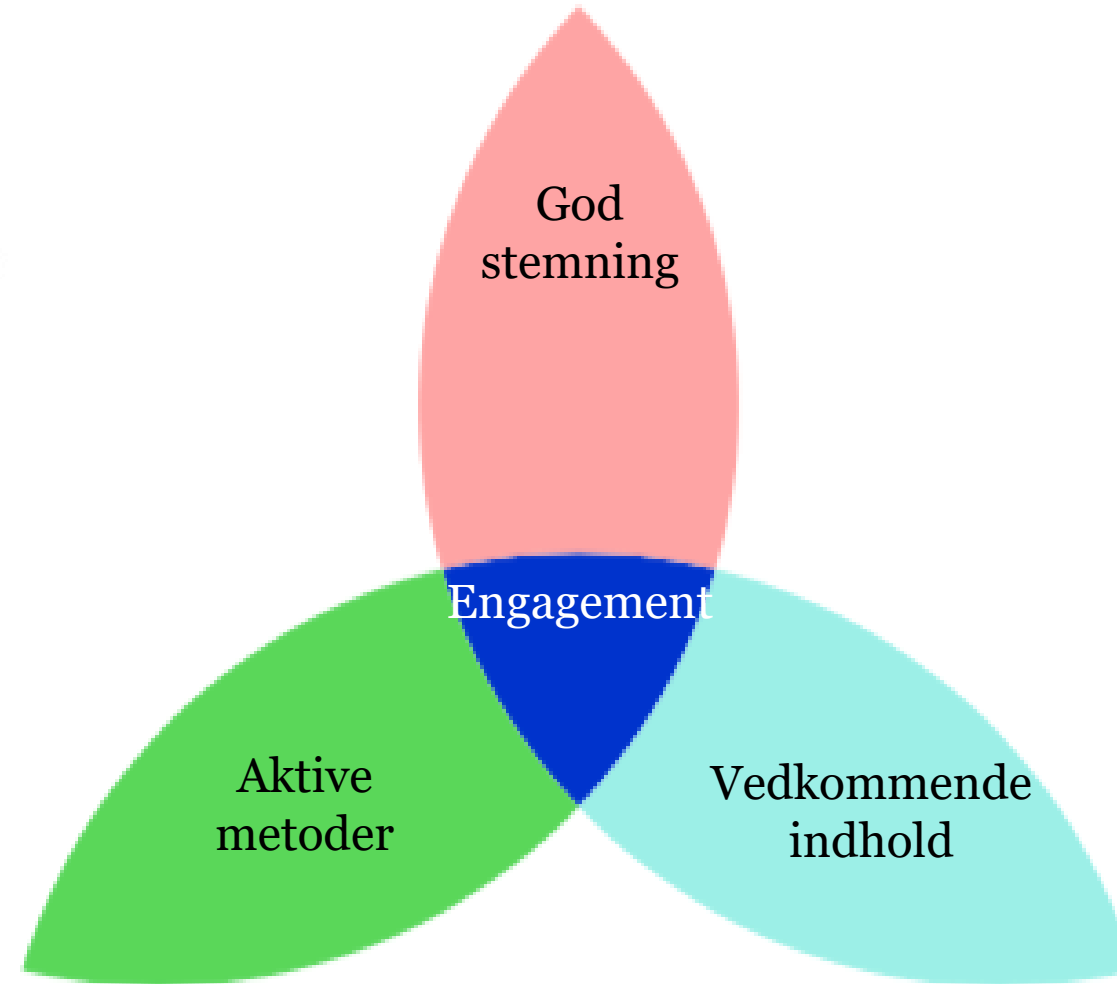
– så engagerer de sig



(Læs mere i *Det gode Skoleliv*, 2018)

Læring

Al lærings dybde afhænger af den lærendes grad af opmærksomhed



ELEVER I 5.-8.

KLASSE:

Jeg synes, det er sjovt, og at jeg lærer mere, når vi laver noget andet end bare at sidde og kigge i en bog. F.eks. havde vi engang om nogle dyr i en sø, og så gik vi ned til søen og fangede dem.

Der er nogle gange, hvor det er sjovt - det er dér, hvor man er aktiv, hvor jeg synes, man får mere ud af det end bare at sidde stille.

Når Helle nogle gange i stedet for at sige: 'Rezan, du skal svare på det her spørgsmål', så siger hun [med glad stemme] 'Nå, så er det din tur til at svare på det her spørgsmål Rezan'. Så er det rigtig sjovt.

Hvis jeg synes, der er noget, der er sjovt, så har jeg også nemmere ved at koncentrere mig om det.

Det er så'n ligesom, når det er sjovt, at man glemmer at larme.

Tre kendetegn ved professionel relationskompetence

Understøtte børnenes oplevelse af:

– **selvbestemmelse,**

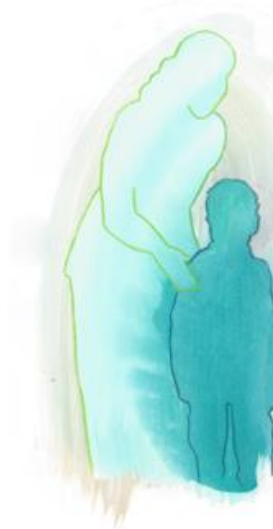
– **kompetence**

– **samhørighed**



Afstemmere:

Non-verbale og verbale udtryk, der signalerer, at fagpersonen har eleverne på sinde



Omsorgsetiske handlinger

Når fagpersonen gennem omsorg og respekt styrker elevernes etiske ideal om at møde andre sådan

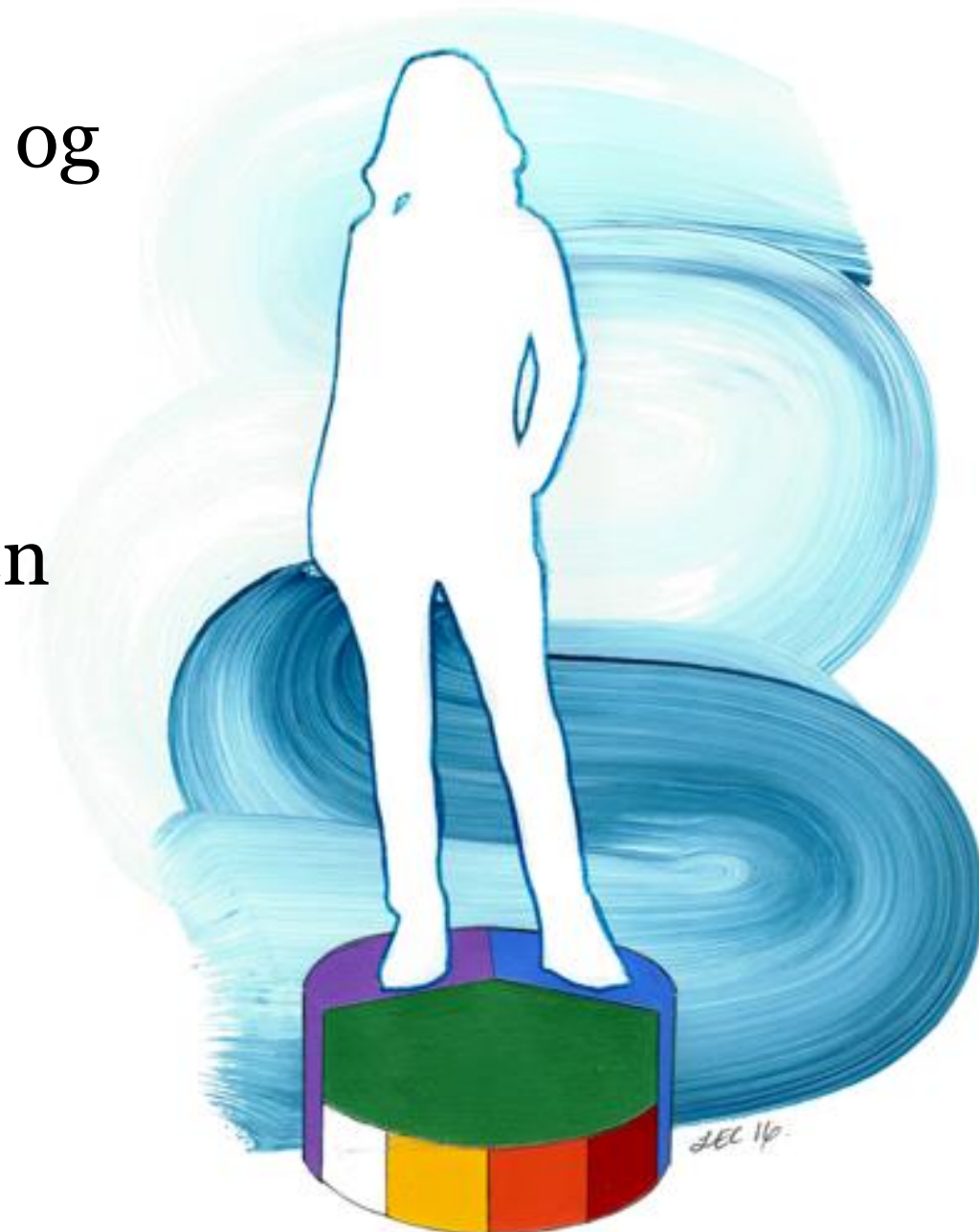
CASE

MIETTE I 2. KLASSE

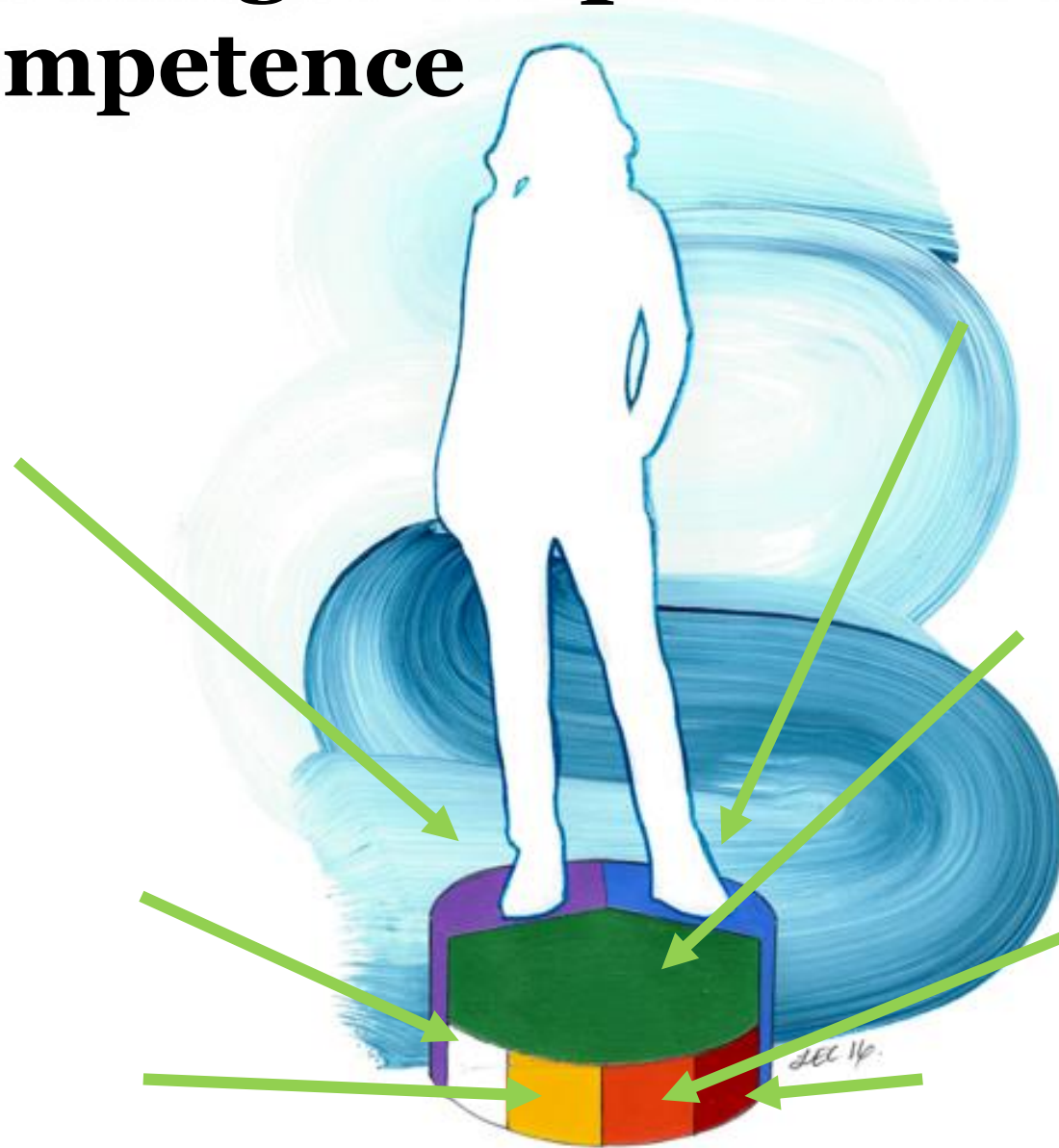


Relationskompetencen er dynamisk og kan styrkes

Både individuelle og strukturelle betingelser for relationskompetencen kan styrkes



Syv forudsætninger for professionel relationskompetence



Syv forudsætninger for professionel relationskompetence

1) At fagpersonen oplever selvbestemmelse, kompetence og samhørighed

2) generel og specifik viden om børn og læreprocesser

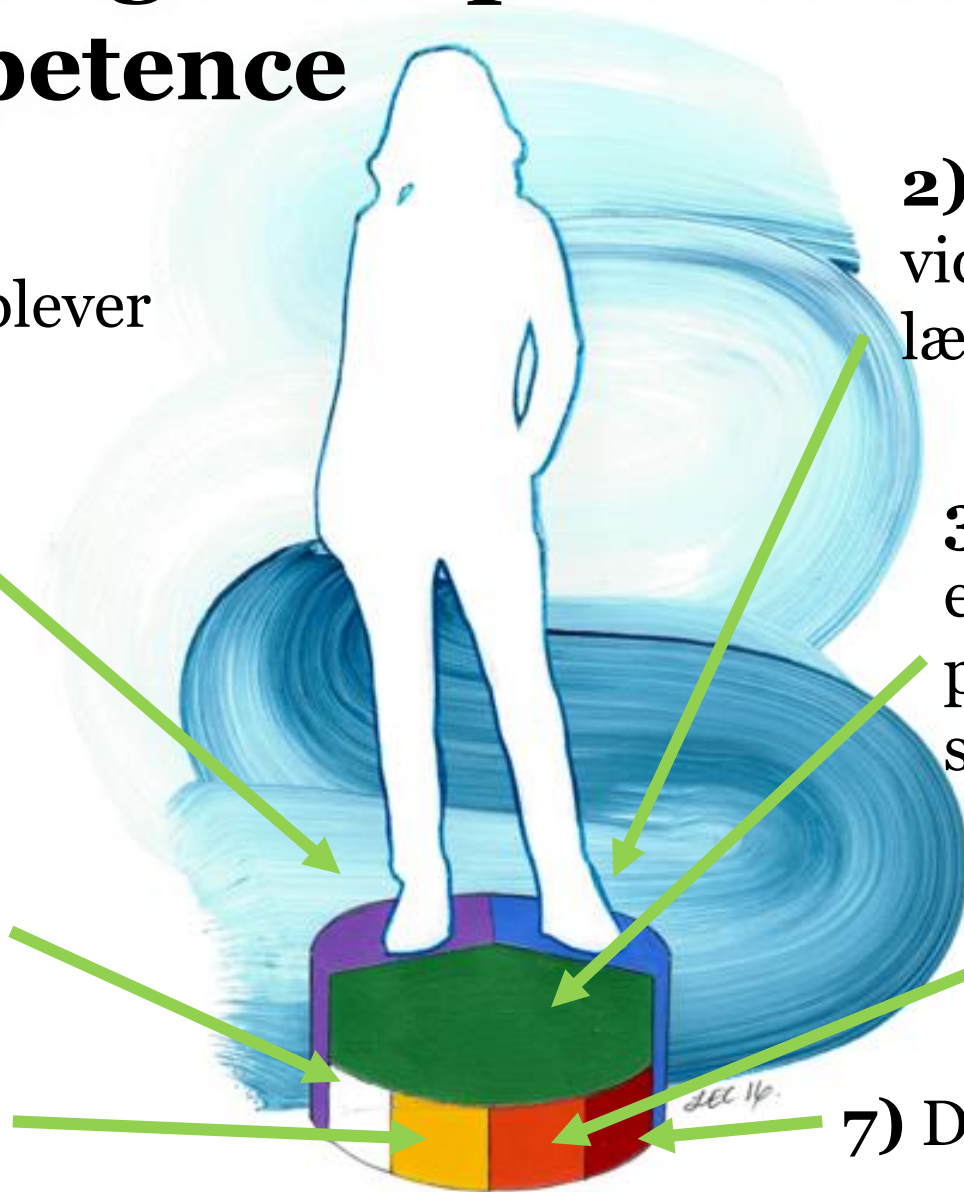
3) Receptiv rettetthed – dvs. en modtagende fokusering på eleverne, indholdet og sig selv.

4) Nærvær

6) Positive emotioner

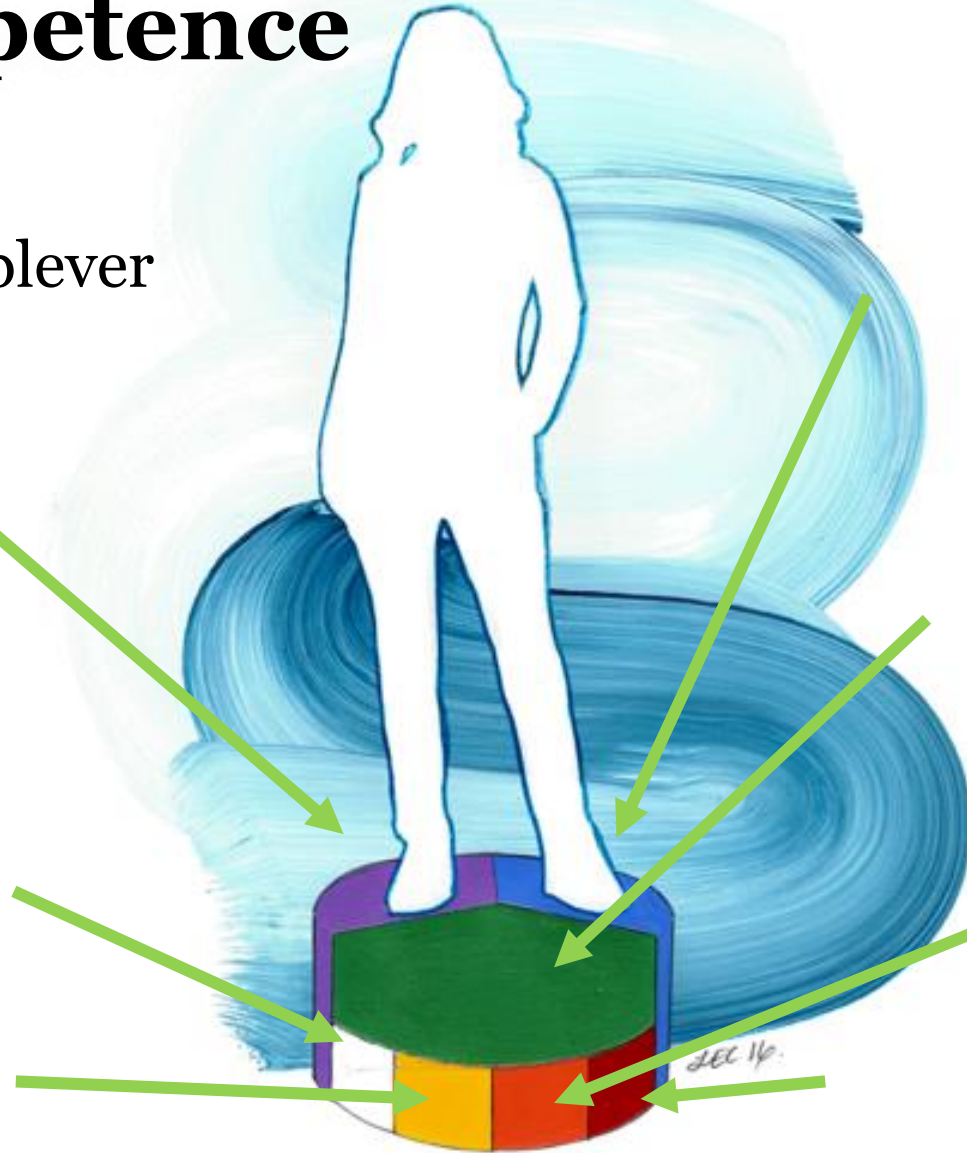
5) Mentalisering

7) Didaktisk overskud



Syv forudsætninger for professionel relationskompetence

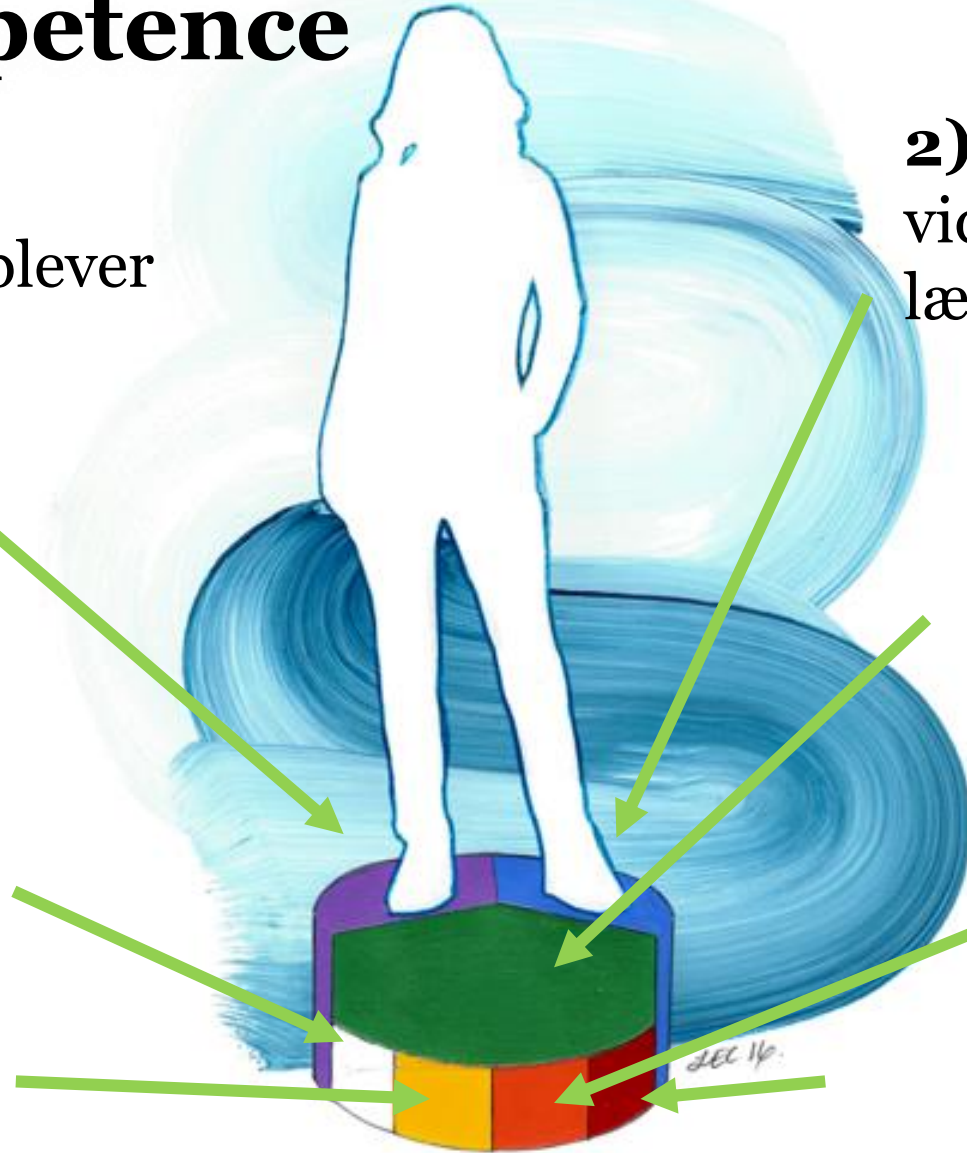
1) At fagpersonen oplever selvbestemmelse, kompetence og samhørighed



Syv forudsætninger for professionel relationskompetence

1) At fagpersonen oplever selvbestemmelse, kompetence og samhørighed

2) generel og specifik viden om børn og læreprocesser

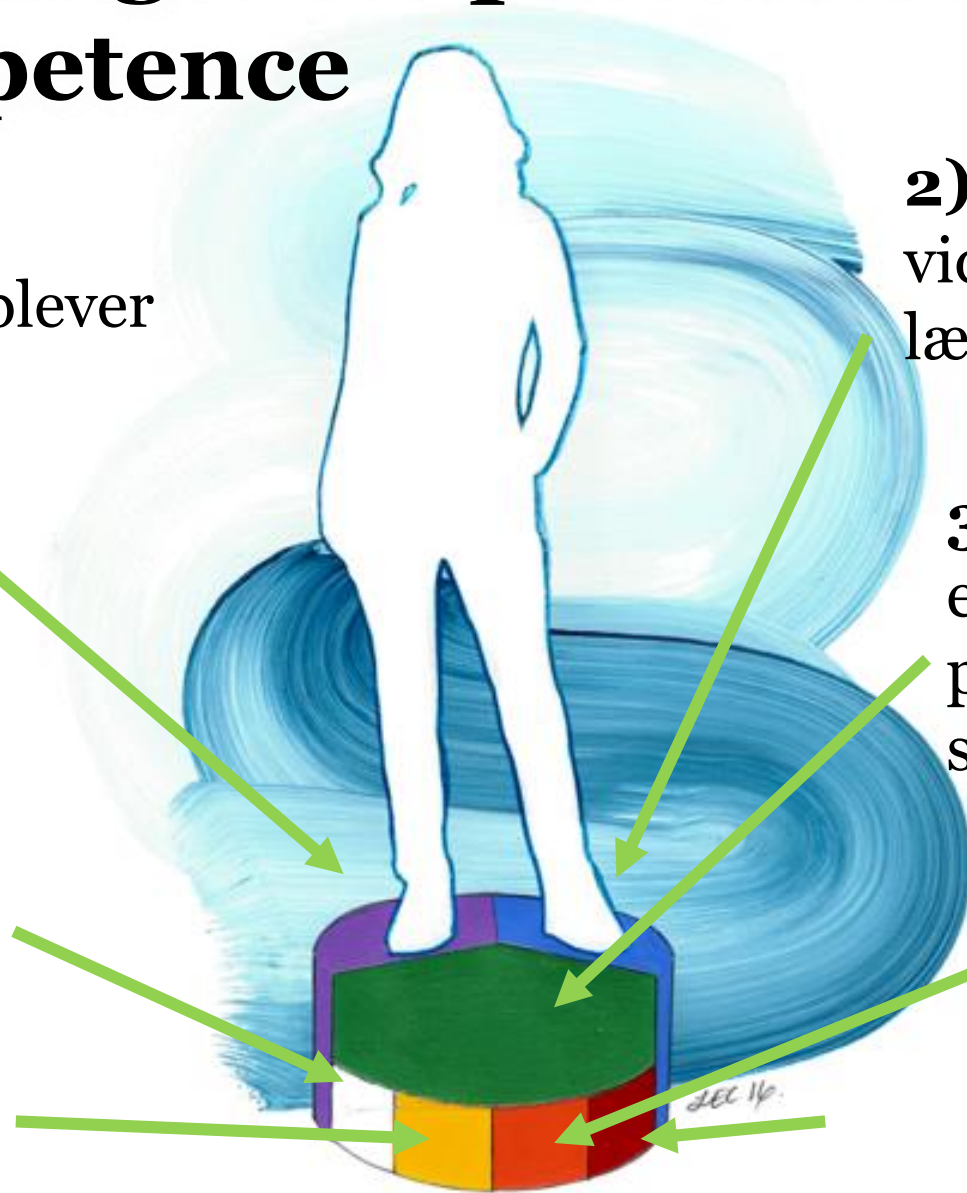


Syv forudsætninger for professionel relationskompetence

1) At fagpersonen oplever selvbestemmelse, kompetence og samhørighed

2) generel og specifik viden om børn og læreprocesser

3) Receptiv rettetthed – dvs. en modtagende fokusering på eleverne, indholdet og sig selv.



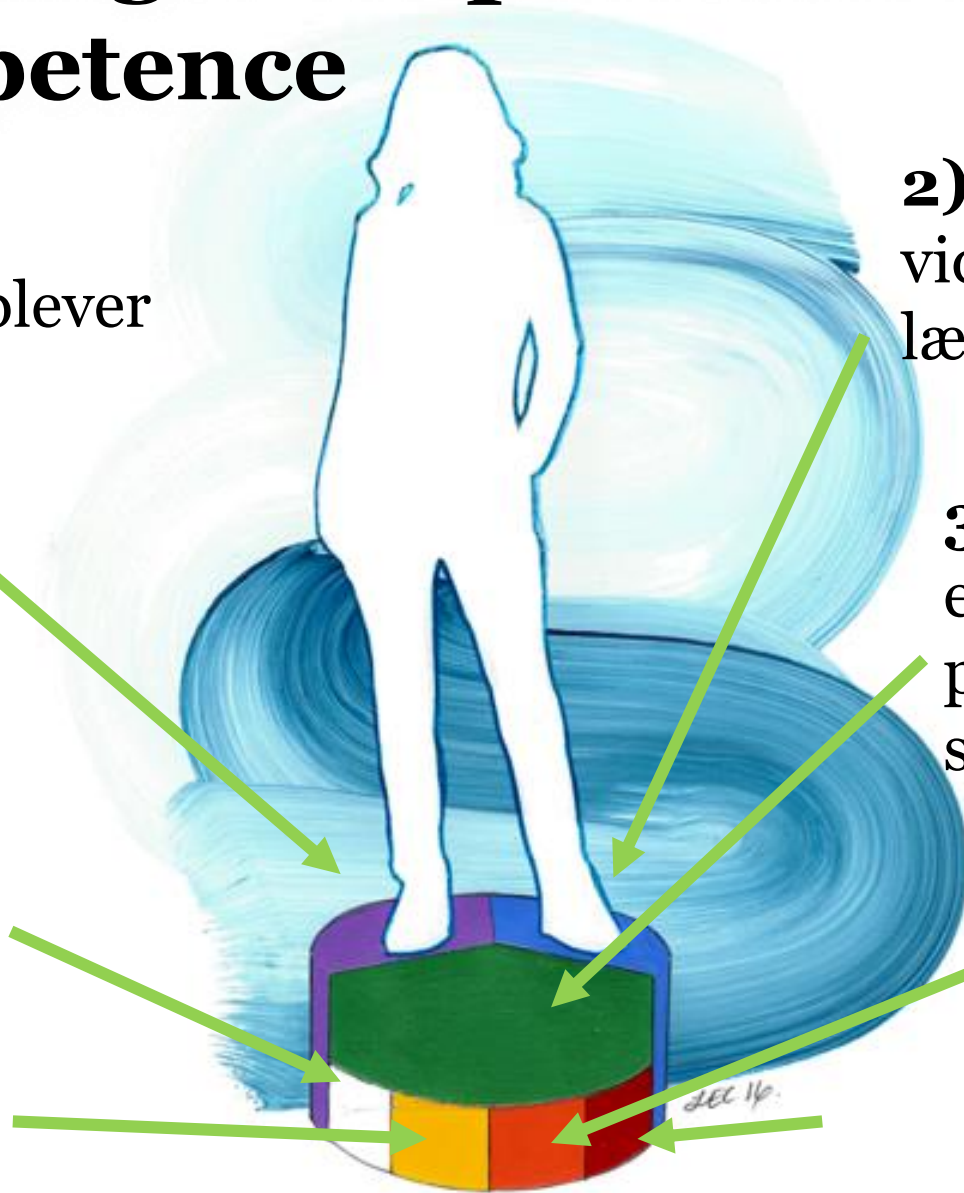
Syv forudsætninger for professionel relationskompetence

1) At fagpersonen oplever selvbestemmelse, kompetence og samhørighed

2) generel og specifik viden om børn og læreprocesser

3) Receptiv rettetthed – dvs. en modtagende fokusering på eleverne, indholdet og sig selv.

4) Nærvær



NÆRVÆR



Syv forudsætninger for professionel relationskompetence

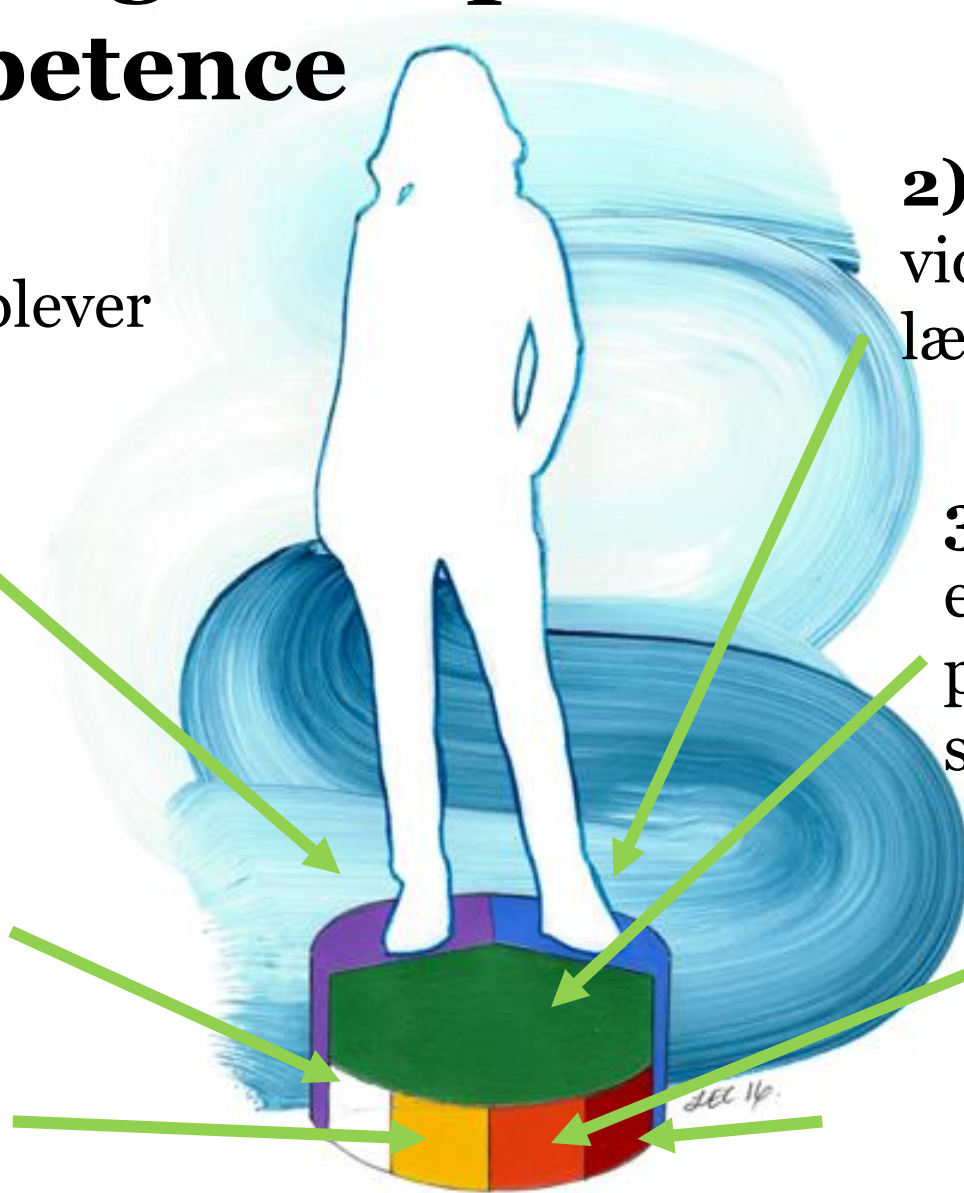
1) At fagpersonen oplever selvbestemmelse, kompetence og samhørighed

2) generel og specifik viden om børn og læreprocesser

3) Receptiv rettetthed – dvs. en modtagende fokusering på eleverne, indholdet og sig selv.

4) Nærvær

5) Mentalisering





MENTALISERING

Syv forudsætninger for professionel relationskompetence

1) At fagpersonen oplever selvbestemmelse, kompetence og samhørighed

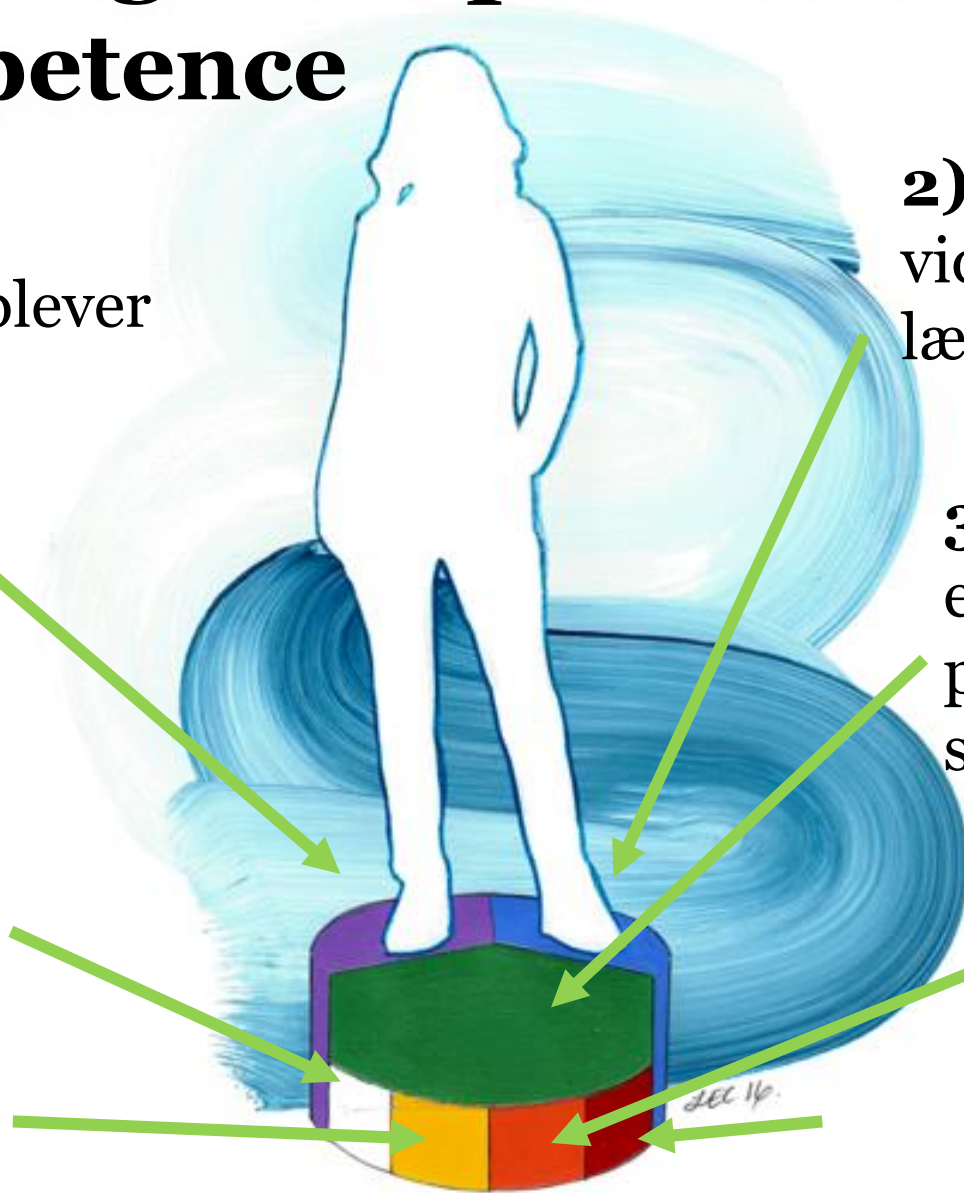
2) generel og specifik viden om børn og læreprocesser

3) Receptiv rettetthed – dvs. en modtagende fokusering på eleverne, indholdet og sig selv.

4) Nærvær

6) Positive emotioner

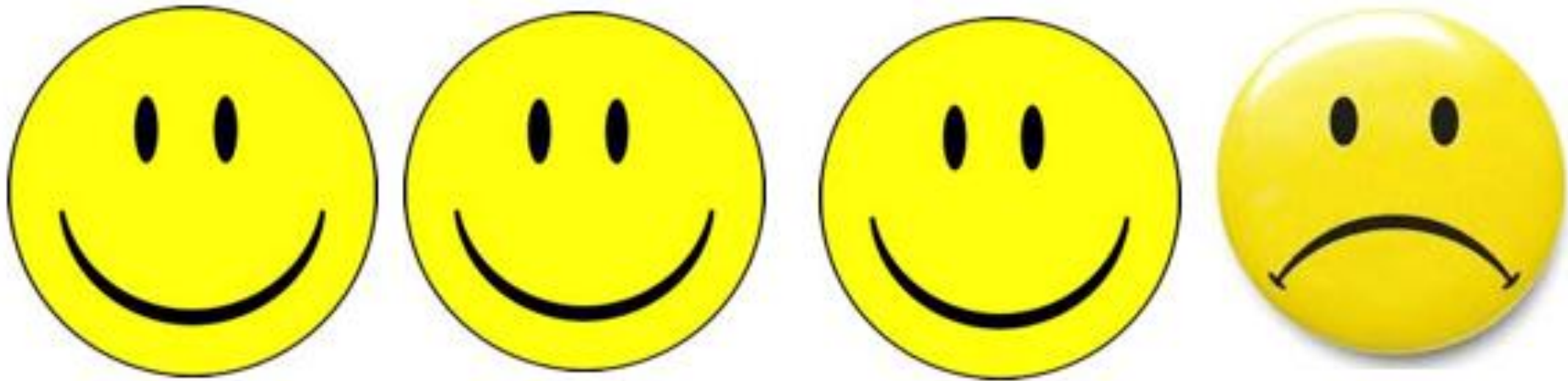
5) Mentalisering



POSITIVE EMOTIONER



POSITIVE EMOTIONER



Syv forudsætninger for professionel relationskompetence

1) At fagpersonen oplever selvbestemmelse, kompetence og samhørighed

2) generel og specifik viden om børn og læreprocesser

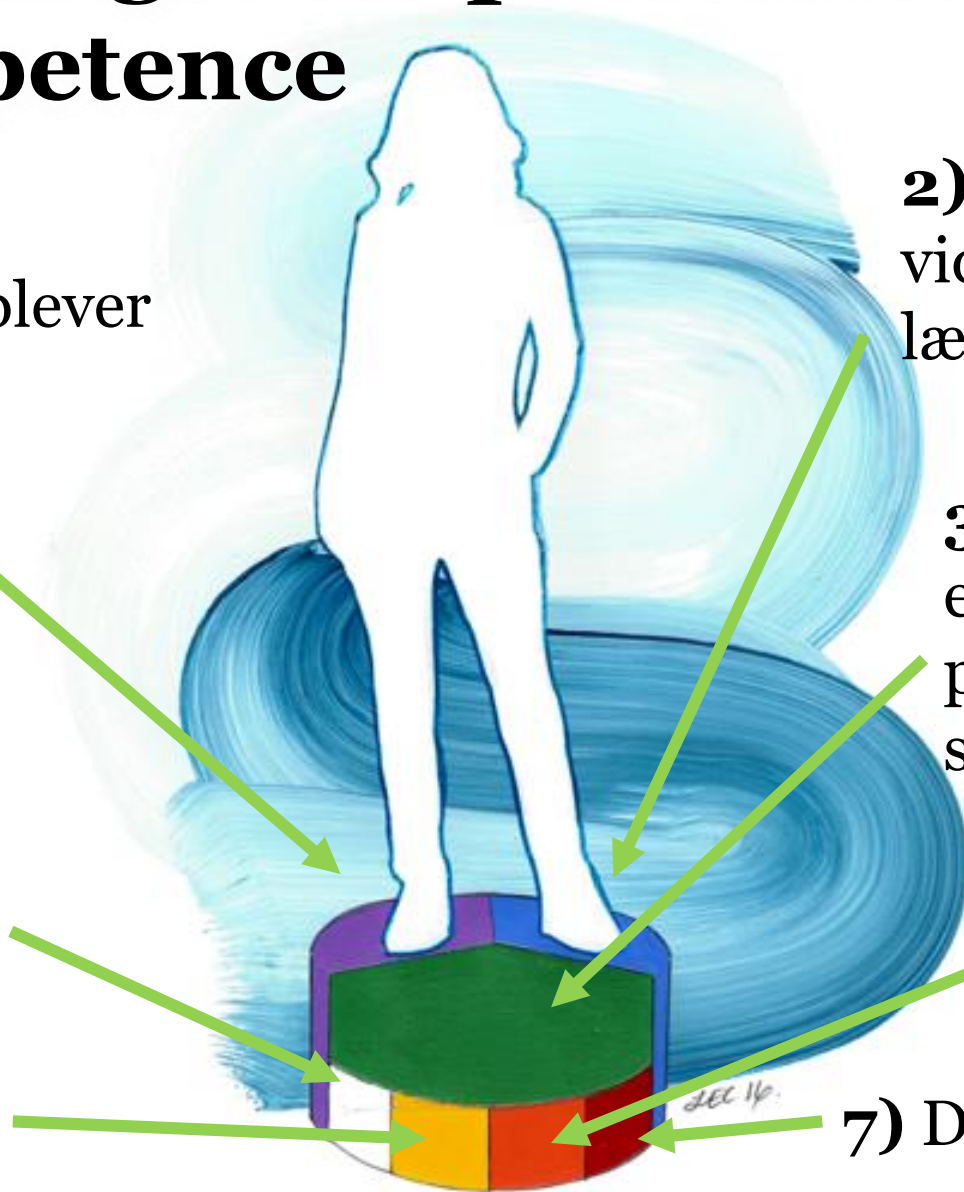
3) Receptiv rettetthed – dvs. en modtagende fokusering på eleverne, indholdet og sig selv.

4) Nærvær

6) Positive emotioner

5) Mentalisering

7) Didaktisk overskud

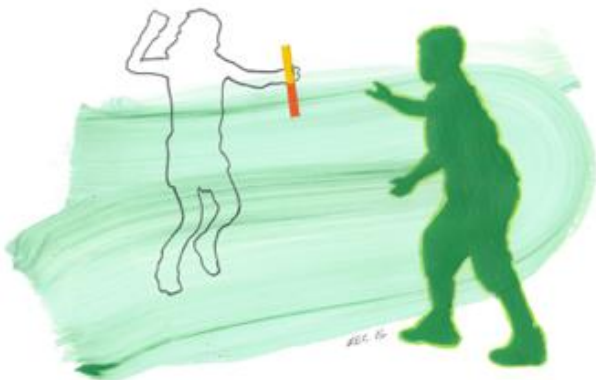
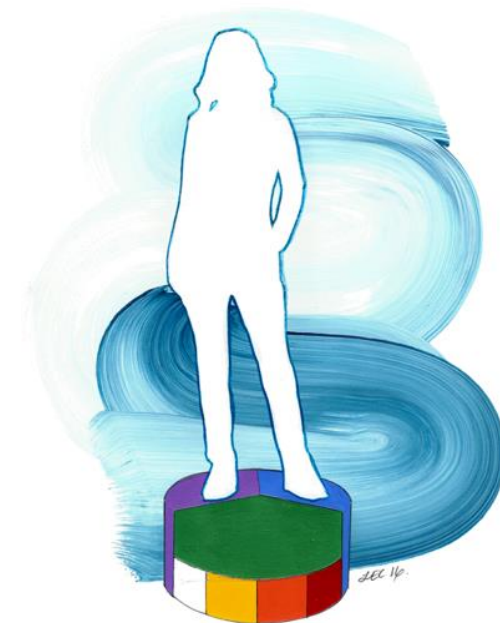


DIDAKTISK OVERSKUD

At skabe udbytterige møder
mellem børn og verden



HVAD TAGER I MED JER?



Syv forudsætninger for professionel relationskompetence

1) At fagpersonen oplever selvbestemmelse, kompetence og samhørighed

2) generel og specifik viden om børn og læreprocesser

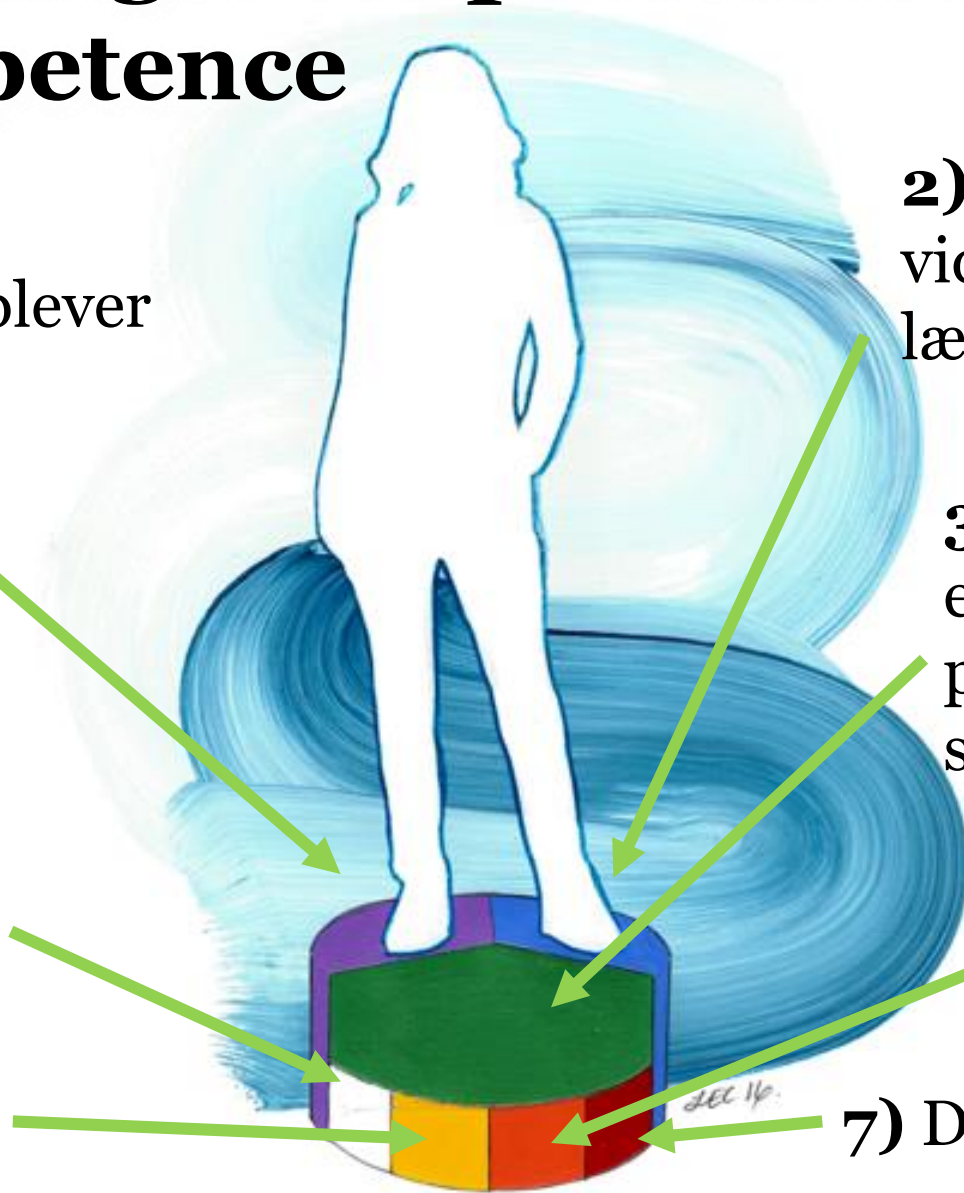
3) Receptiv rettetthed – dvs. en modtagende fokusering på eleverne, indholdet og sig selv.

4) Nærvær

6) Positive emotioner

5) Mentalisering

7) Didaktisk overskud



Relationskompetence-udvikling



Workshops om nærvær, mentalisering, positive emotioner og didaktisk overskud.

Leder-
møde

Kick-off

Video-
optagelse

Relations-
kompetence-
vejleder-
uddannelse

Team-
vejledning

Workshops

Analyser af videooptagelser med fokus på relationskompetente handlinger.

Kapacitetsopbygning, således at lærere/pædagoger/ledere lave sparring med teams pba. videooptagelser.

Giver oplevelser af kompetence



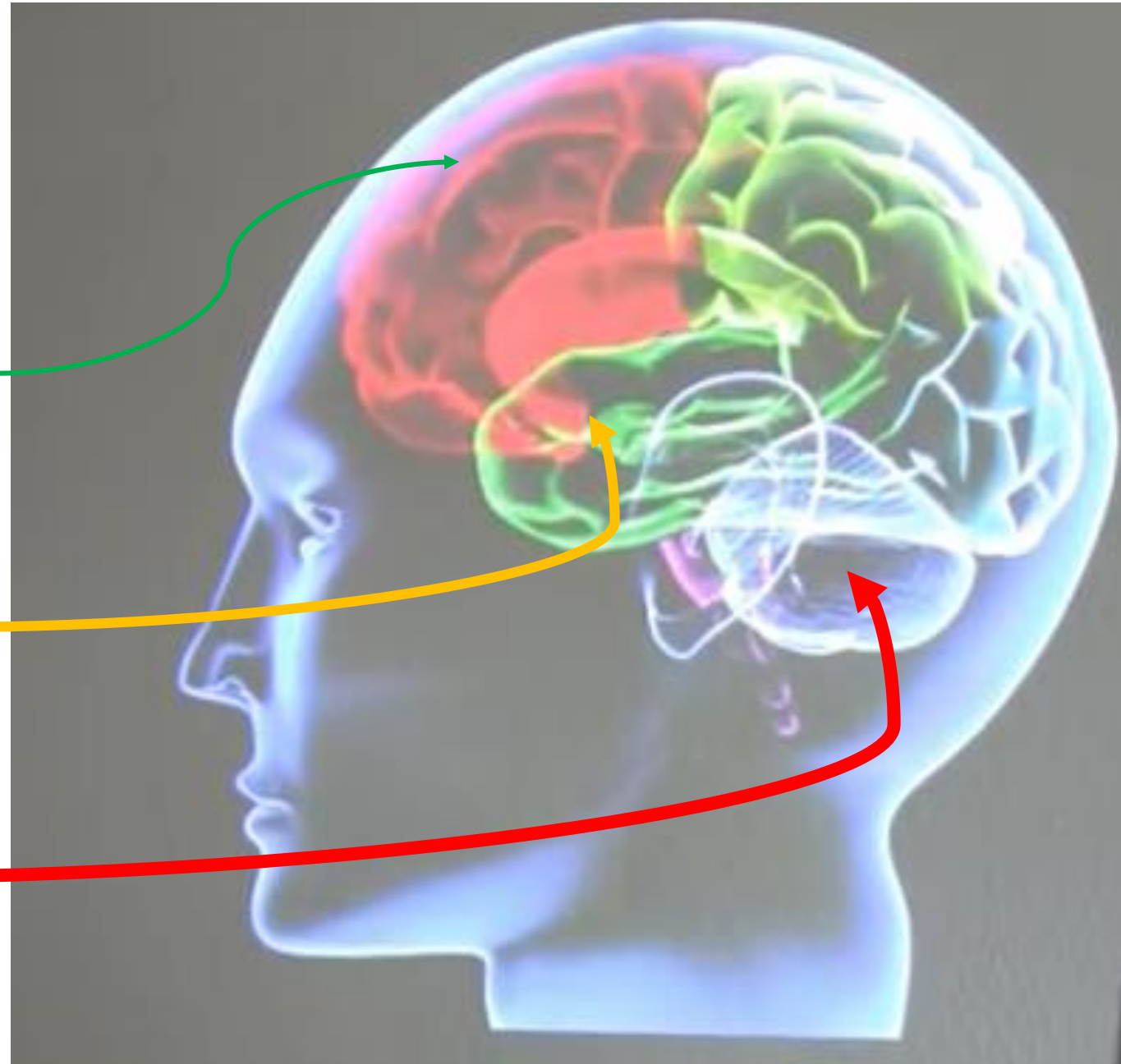
	Markør	✓	Kommentar
KO 1	Bruger "henimod-sprog" i stedet for "væk-fra-sprog" – giver handlings-alternativer		
KO 2	Stiller opgaver klart og tydeligt, fx via modellering, og forsøger at sikre, at alle er med		
KO 3	Udtrykker glæde over børnenes bestræbelser og resultater		
KO 4	Udtrykker positive forventninger		
KO 5	Ledsager ord med hjælpsom gestik		
KO 6	Giver faglig feedback der muliggør, at børnene kan vise sig som kompetent		
KO 7	Stiller differentierede spørgsmål		
KO 8	Fastholder opmærksomhed på den/det, der skal være i fokus		
KO 9	Vender tilbage til den, der havde noget at sige		
KO 10	Skaber overskuelig struktur		
KO 11	Stiller optimalt udfordrende opgaver		
KO 12	Aktive og skabende opgaver hvor krop og/eller forestillingsevne er i bevægelse		
KO 13	Variation der styrker børnenes opmærksomhed		
KO 14	Udvider børnenes begrebsverden		
KO 15	Afbøder usikkerhed så børnene ikke føler sig forkerte – fx ved at hilse fejl velkomne		
KO 16	Bringer børnenes forforståelse i spil		

DEN 3-DELTE HJERNE

Tænkende hjerne/Præ-frontalt system

Følelse hjerne/Det limbiske system

Krybdyrhjernen/Reptilhjernen



SUPPLERENDE MATERIALE

”*Det gode Skoleliv*”. **Bog** fra 2018 om børns læringslyst og voksnes trivsel i skolen fra Århus Universitetsforlag

Læringsrollespil – fremmer substantielt engagement, se Lise Gjeddes forskning herom: <http://www.rollespil.nu/hvorfor-laeligringsrollespil.html>

Bevægelse og leg i undervisningen – på alle klassetrin i dansk, matematik, engelsk og dansk som andetsprog: www.sproggren.dk

Fællesskabende didaktikker – inspiration på: <http://rummelighed.org/projekter/faellesskabende-didaktikker/>

”*Til kamp mod kedsomheden*”. **Bog** fra 2018 af lærere og forskere med mange øvelser og redskaber fra forlaget Dafolo.

Læringslyst – et Egmont-finansieret projekt om at styrke alle børns lyst til læring i undervisningen
<https://www.experimentarium.dk/om-experimentarium/projekter/spiral/>

Fokus på alle børn og unges styrker – brug materialer fra Louise Tidmand, *Glæde og Børn*, og Mette Ledertoug, *Styrk Skolen*.

Nærværsøvelser, der bringer eleven til stede nu og her og skaber ro i nervesystemet. Få **lydfiler** og **beskrivelser** af øvelser, fx her:
<http://www.bornslivskundskab.dk/oelvelser>

UgeskemaRevolutionen – muliggør differentiering og opfyldelse af elevers psykologiske behov, se:
<https://ugeskemarevolutionen.dk/>



TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

Læs mere på louiseklinge.dk, hvor min ph.d. ligger til gratis download.

Følg mig på LinkedIn og bliv opdateret om konferencer og artikler, jeg bidrager til.

Dansk i 2. A

Mette står smilende ved tavlen og vifter med nogle papkort i tre forskellige farver. ”Skal vi spille kort?” spørger en elev. Drengen Yaman går hen til Mette for at se, hvad der står på kortene. Han spørger, om han må få dem, og hun smiler til ham, aer ham på hovedet og svarer, at han får dem lige om lidt. ”Jeg har blå!” siger Yaman ud i klassen. Mette siger: ”Og Yaman, du er nemlig kvik, du har allerede luret, at du er blå. Det er godt”. Yaman sætter sig igen, men flere børn begynder nu at sige højt, hvilken farve de tror, de er, mens Mette taler videre: ”Lige om lidt, så gør jeg noget mega...” Hun bliver næsten overdøvet af børnenes snakken, men fortsætter: ”Det er dejligt, at I allerede er så klar og spændte på, hvad der skal foregå, at I næsten ikke kan være stille”.

Roen falder nu over børnene, og Mette fortsætter: ”Nu skal I høre her, lige om lidt så gør jeg noget skørt, så smider jeg dem her op i luften, og så skal man selv finde sit navn. Så hvis man er blå ...” Nu siger Yaman: ”Som det er mig, der har”. Mette siger: ”Ja, hvis man er heldig at være sammen med Yaman, så skal man noget med navneord. Så skal man på ordjagt efter navneord. Og så gør vi det, vi plejer, som I er megagode til ...” ”Hvad hvis man er orange?” spørger en dreng, men Mette forklarer færdig: ”... det der med, at der er én fra gruppen, der sætter en mobil på 10 minutter, og så går I på ordjagt i 10 minutter”. Mette fortsætter: ”Hvis man så finder ud af, at man er orange, så bliver det spændende. Så skal man finde nogle ord, vi ikke har snakket om før, men jeg skal nok forklare, hvad det er. Så dem, der er orange, de bliver inde hos mig, for så skal jeg fortælle, hvad det er. Hvis man er rød, så er det udsagnsord.

Og hvis nu man har glemt, hvad der er navneord, så er de overalt. Kan I huske det? Prøv og kig rundt, de er overalt”. ”Mette” råber en elev begejstret. ”Ja, en lærer, en lærer, det er nemlig rigtig”, svarer Mette. ”En gæst” råber en anden elev. ”Ja”, smiler Mette. Hun går nu rundt i klassen og rører ved forskellige ting – en tavle, en stol, et bord, en iPad, en stjerne. Hver gang hun peger på genstanden i klassen, skråler eleverne stolte ordet i kor. ”Hvor er I gode”, roser Mette eleverne. Man mærker en stemning af fællesskab i klassen, fordi alle er med på, hvad et navneord er. Det samme gentager sig med udsagnsord, hvor Mette hopper, løber og løfter, mens børnene i kor benævner hendes handling, og hun opsummerer: ”Det er nemlig det, man gør – alt det man gør. Det står bag på kortene, hvis nogen skulle blive i tvivl”.

Nogle børn begynder nu at småsnakke med hinanden, og Mette gør dem opmærksomme på, at de skal være stille ved at sige: ”Søde Robert, søde Amir, søde Niklas”. De bliver stille, og Mette fortsætter: ”Nu gør vi det skøre, er I klar?”, spørger Mette. ”Vent lige, jeg skal lige være klar”, siger en elev. Mette venter et øjeblik og kaster så alle de farvede sedler med navne på ud i klassen. Alle eleverne strømmer hen til sedlerne, som nu ligger spredt på gulv og borde. Børnene finder deres farvede kort og råber begejstrede, hvilket hold de er på, mens de får kontakt til deres holdmedlemmer. Den ene høje stemme overdøver den anden, og klassen er med ét forvandlet til noget, der ligner et stort kaos. Mette står roligt ved tavlen og observerer børnene, mens hun tålmodigt venter på, at det orange hold skal komme hen til hende. Præcis to minutter efter at de flyvende farvede kort skabte planlagt kaos, er eleverne fordelt i deres grupper og i gang med opgaverne.